Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2025)0159

Kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpano ja tulokset valmistauduttaessa vuoden 2025 korkean tason poliittiseen foorumiin

Euroopan parlamentin päätöslauselma 9. heinäkuuta 2025 kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanosta ja tuloksista valmistauduttaessa vuoden 2025 korkean tason poliittiseen foorumiin (2025/2014(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan 5 kohdan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 13 artiklan ja 208 artiklan 1 kohdan,

– ottaa huomioon 6. huhtikuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen (EU) 2022/591 vuoteen 2030 ulottuvasta yleisestä unionin ympäristöalan toimintaohjelmasta[1],

– ottaa huomioon 30. kesäkuuta 2017 annetun neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien, Euroopan parlamentin ja komission yhteisen julkilausuman ”Uusi kehityspolitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus – meidän maailmamme, meidän ihmisarvomme, meidän tulevaisuutemme”[2],

– ottaa huomioon 8. syyskuuta 2015 antamansa päätöslauselman eurooppalaisen kansalaisaloitteen Right2Water seurannasta[3] ja 5. lokakuuta 2022 antamansa päätöslauselman veden saatavuudesta ihmisoikeutena – ulkoinen ulottuvuus[4],

– ottaa huomioon 28. marraskuuta 2019 antamansa päätöslauselman ilmasto- ja ympäristöhätätilasta[5],

---

1 EUVL L 114, 12.4.2022, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.
2 EUVL C 210, 30.6.2017, s. 1.
3 EUVL C 316, 22.9.2017, s. 99.
4 EUVL C 132, 14.4.2023, s. 54.
5 EUVL C 232, 16.6.2021, s. 28.

– ottaa huomioon 9. kesäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n biodiversiteettistrategiasta – Luonto takaisin osaksi elämäämme[1],

– ottaa huomioon 6. heinäkuuta 2022 antamansa päätöslauselman EU:n yhteisötalouden toimintasuunnitelmasta[2],

– ottaa huomioon 27. maaliskuuta 2023 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman yhteisö- ja solidaarisuustalouden vahvistamisesta kestävän kehityksen edistämiseksi ”Promoting the Social and Solidarity Economy for Sustainable Development”,

– ottaa huomioon 14. kesäkuuta 2024 pidetyssä kansainvälisen työkonferenssin 112. istunnossa hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön päätöslauselman ihmisarvoisesta työstä ja hoivataloudesta,

– ottaa huomioon 6. heinäkuuta 2022 antamansa päätöslauselman ruokaturvasta kehitysmaissa[3],

– ottaa huomioon 24. marraskuuta 2022 antamansa päätöslauselman kehitysrahoituksen tulevasta eurooppalaisesta rahoitusrakenteesta[4],

– ottaa huomioon 14. maaliskuuta 2023 antamansa päätöslauselman kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuudesta[5],

– ottaa huomioon 23. kesäkuuta 2023 antamansa päätöslauselman kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanosta ja tuloksista[6],

– ottaa huomioon 19. joulukuuta 2024 neuvostolle antamansa suosituksen EU:n painopisteistä naisten asemaa käsittelevän YK:n toimikunnan 69. istuntoa varten[7],

– ottaa huomioon 11. huhtikuuta 2024 antamansa päätöslauselman aborttioikeuden sisällyttämisestä Euroopan unionin perusoikeuskirjaan[8],

---

1 EUVL C 67, 8.2.2022, s. 25.
2 EUVL C 47, 7.2.2023, s. 171.
3 EUVL C 47, 7.2.2023, s. 149.
4 EUVL C 167, 11.5.2023, s. 57.
5 EUVL C, C/2023/398, 23.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/398/oj.
6 EUVL C, C/2024/493, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/493/oj.
7 EUVL C, C/2025/1971, 11.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1971/oj.
8 EUVL C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.

– ottaa huomioon 24. kesäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien tilanteesta EU:ssa naisten terveyden osalta[1],

– ottaa huomioon 18. marraskuuta 2020 annetun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta kestävän kehityksen tavoitteisiin ”Delivering on the UN’s Sustainable Development Goals – A comprehensive approach” (SWD(2020)0400),

– ottaa huomioon 3. marraskuuta 2021 annetun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan paremman sääntelyn suuntaviivoista (SWD(2021)0305) ja heinäkuussa 2023 julkaistun paremman sääntelyn välineistön,

– ottaa huomioon kestävän kehityksen tavoitteiden sisällyttämisen paremman sääntelyn kehykseen, muun muassa 29. huhtikuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Parempaa sääntelyä: Yhteistyöllä parempaa lainsäädäntöä” (COM(2021)0219),

– ottaa huomioon 26. toukokuuta 2015 annetut neuvoston päätelmät köyhyyden poistamisesta ja kestävästä kehityksestä vuoden 2015 jälkeen,

– ottaa huomioon 24. lokakuuta 2019 annetut neuvoston päätelmät hyvinvointitaloudesta[2] ja 24. kesäkuuta 2024 annetut neuvoston päätelmät EU:n prioriteeteista Yhdistyneiden kansakuntien 79. yleiskokouksessa, syyskuu 2024 – syyskuu 2025,

– ottaa huomioon 22. kesäkuuta 2021 annetut neuvoston päätelmät ”Kattava toimintatapa YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n täytäntöönpanon nopeuttamiseksi – Parempi jälleenrakentaminen covid-19-kriisin jälkeen”,

– ottaa huomioon 16. kesäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen vihreää siirtymää ja kestävää kehitystä koskevasta oppimisesta,

– ottaa huomioon 21. kesäkuuta 2022 annetut neuvoston päätelmät kestävää kehitystä ja maailmankansalaisuutta edistävän koulutuksen muutosvoimaisesta roolista välineenä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa,

– ottaa huomioon 24. kesäkuuta 2024 annetut neuvoston päätelmät EU:n kehitysaputavoitteista,

– ottaa huomioon 11. joulukuuta 2019 annetun komission tiedonannon ”Euroopan vihreän kehityksen ohjelma” (COM(2019)0640),

– ottaa huomioon 11. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Uusi kiertotalouden toimintasuunnitelma –

---

1 EUVL C 81, 18.2.2022, s. 43.
2 EUVL C 400, 26.11.2019, s. 9.

Puhtaamman ja kilpailukykyisemmän Euroopan puolesta” (COM(2020)0098),

– ottaa huomioon 12. toukokuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Terve maapallo kaikille – EU:n toimintasuunnitelma: Kohti ilman, veden ja maaperän saasteettomuutta” (COM(2021)0400) ja sen liitteet,

– ottaa huomioon 3. maaliskuuta 2025 annetun Euroopan ympäristökeskuksen ja komission yhteisen tutkimuskeskuksen raportin ”Zero pollution monitoring and outlook 2025”,

– ottaa huomioon 23. helmikuuta 2022 annetun komission tiedonannon ihmisarvoisesta työstä kaikkialla maailmassa globaalia oikeudenmukaista siirtymää ja kestävää elpymistä varten (COM(2022)0066),

– ottaa huomioon 12. maaliskuuta 2024 annetun komission tiedonannon ”Ilmastoriskien hallinta ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi” (COM(2024)0091),

– ottaa huomioon 26. helmikuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma: kilpailukykyyn ja vähähiilistämiseen tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma” (COM(2025)0085),

– ottaa huomioon 7. maaliskuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Naisten oikeuksien edistämissuunnitelma” (COM(2025)0097),

– ottaa huomioon komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin 26:lle komission jäsenelle osoittamat toimeksiantokirjeet,

– ottaa huomioon 4. joulukuuta 2019 julkaistun Euroopan ympäristökeskuksen raportin Euroopan ympäristön tilasta ja näkymistä vuonna 2020 ”The European environment – state and outlook 2020: Knowledge for transition to a sustainable Europe”,

– ottaa huomioon EU:n globaalin terveysstrategian,

– ottaa huomioon sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan kolmannen EU:n toimintasuunnitelman (GAP III),

– ottaa huomioon vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian,

– ottaa huomioon eurooppalaisen hoito- ja hoivastrategian,

– ottaa huomioon Yhdistyneille kansakunnille 19. heinäkuuta 2023 esitetyn EU:n ensimmäisen vapaaehtoisen arvioinnin kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanosta,

– ottaa huomioon 18. kesäkuuta 2024 julkaistun Eurostatin vuoden 2024 seurantakertomuksen edistymisestä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa EU:n puitteissa,

– ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean 19. syyskuuta 2018 antaman lausunnon ”Kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumisen arviointiin paremmin sopivat indikaattorit – kansalaisyhteiskunnan panos”, sen 30. lokakuuta 2019 antaman lausunnon ”Vuoteen 2030 ulottuvan kestävän kehityksen toimintaohjelman toteuttaminen niin, että ketään ei unohdeta” ja sen 8. joulukuuta 2021 antaman lausunnon ”Uudistettu kestävän rahoituksen strategia”,

– ottaa huomioon YK:n kestävän kehityksen huippukokouksessa New Yorkissa 25. syyskuuta 2015 hyväksytyn kestävää kehitystä koskevan YK:n päätöslauselman 70/1 ”Transforming our World – The 2030 Agenda for Sustainable Development” (Agenda 2030), jolla vahvistettiin kestävän kehityksen tavoitteet,

– ottaa huomioon kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen nuorille suunnatun version (CEDAW for Youth),

– ottaa huomioon YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen (biodiversiteettisopimus) ja Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehyksen, josta sovittiin YK:n biodiversiteettiyleissopimuksen osapuolten konferenssin 15. kokouksessa,

– ottaa huomioon vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen (vammaisyleissopimus) ja vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan EU:n strategian 2021–2030,

– ottaa huomioon katastrofiriskien vähentämistä koskevan Sendain kehyksen 2015–2030, jonka YK:n jäsenvaltiot hyväksyivät 18. maaliskuuta 2015 järjestetyssä katastrofiriskien vähentämistä käsitelleessä kolmannessa YK:n maailmankonferenssissa,

– ottaa huomioon ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen (UNFCCC) ja Pariisin sopimuksen, joka hyväksyttiin UNFCCC:n sopimuspuolten 21. konferenssissa Pariisissa 12. joulukuuta 2015,

– ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen valtameritutkimuksen vuosikymmenen 2021–2030,

– ottaa huomioon hoivatalouden etenemistä kartoittavan Buenos Airesin sitoumuksen, joka hyväksyttiin 15. alueellisessa Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen naisten konferenssissa, jonka järjestivät Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden talouskomissio (ECLAC), YK:n tasa-arvojärjestön UN Womenin Amerikan ja Karibian alueellinen toimisto sekä Argentiinan hallitus Buenos Airesissa 7.–11. marraskuuta 2022,

– ottaa huomioon vuonna 2024 julkaistun UN Womenin, UNDP:n, UNFPA:n, Unifecin ja WFP:n yhteisen raportin ”Are we getting there? A synthesis of the UN system evaluations of SDG 5”,

– ottaa huomioon 4. maaliskuuta 2023 tehdyn, Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen mukaisen sopimuksen (YK:n avomerisopimus), joka koskee merten biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä ja kestävää käyttöä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla (BBNJ),

– ottaa huomioon YK:n julistuksen naisiin kohdistuvan väkivallan poistamisesta,

– ottaa huomioon Euroopan tasa-arvoinstituutin tasa-arvoindeksin 2024,

– ottaa huomioon Pekingin toimintaohjelman ja siihen liittyvien tarkistuskonferenssien tulokset,

– ottaa huomioon 8. lokakuuta 2021 annetun YK:n ihmisoikeusneuvoston päätöslauselman 48/13 ja 28. heinäkuuta 2022 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 76/300 ihmisoikeudesta puhtaaseen, terveelliseen ja kestävään ympäristöön sekä 18. huhtikuuta 2024 hyväksytyn Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen päätöslauselman 2545 (2024) turvallista, puhdasta, terveellistä ja kestävää ympäristöä koskevan ihmisoikeuden valtavirtaistamisesta Reykjavikin prosessissa,

– ottaa huomioon 2. maaliskuuta 2022 annetun YK:n ympäristökokouksen (UNEA) päätöslauselman covid-19-pandemian jälkeisen toipumisen ympäristöulottuvuudesta ”5/10. The environmental dimension of a sustainable, resilient and inclusive post-COVID-19 recovery”,

– ottaa huomioon YK:n vuoden 2019 maailmanlaajuisen kestävän kehityksen raportin ”The Future is Now: Science for Achieving Sustainable Development”,

– ottaa huomioon YK:n pääsihteerin YK:n yleiskokoukselle esittämän raportin ”Our Common Agenda” sekä YK:n yleiskokouksen 15. marraskuuta 2021 antamassa päätöslauselmassa 76/6 YK:n pääsihteerille annetun toimeksiannon toteuttaa raporttinsa johdosta jatkotoimia,

– ottaa huomioon YK:n kestävän kehityksen raportin 2021 ”The Decade of Action for the Sustainable Development Goals” sekä YK:n kestävän kehityksen raportin 2022 ”From Crisis to Sustainable Development: the SDGs as Roadmap to 2030 and Beyond”,

– ottaa huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteita koskevan raportin 2024,

– ottaa huomioon hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) vuoden 2018 erityisraportin ilmaston lämpenemisestä 1,5 celsiusasteella, erityisraportin ilmastonmuutoksesta ja maankäytöstä ja erityisraportin valtameristä ja kryosfääristä ilmaston muuttuessa sekä paneelin kuudennen arviointikertomuksen (AR6),

– ottaa huomioon 25. marraskuuta 2019 julkaistun biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevän hallitustenvälisen tiede- ja politiikkafoorumin (IPBES) maailmanlaajuisen arviointiraportin biologisesta monimuotoisuudesta ja ekosysteemipalveluista sekä sen viimeisimmät arviointiraportit syy-yhteyksistä ja järjestelmätason muutoksista,

– ottaa huomioon 18. helmikuuta 2021 julkaistun Yhdistyneiden kansakuntien ympäristöohjelman (UNEP) raportin ”Making Peace with Nature: a scientific blueprint to tackle the climate, biodiversity and pollution emergencies”,

– ottaa huomioon YK:n taloudellisten ja sosiaalisten asiain osaston julkaisun tammikuulta 2022 kestävän kehityksen tavoitteisiin liittyvistä hyvistä käytännöistä ”SDG Good Practices – A compilation of success stories and lessons in SDG implementation – Second Edition”,

– ottaa huomioon 10. marraskuuta 2022 julkaistun Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) raportin kestävän kehityksen rahoituksen yleisnäkymistä vuonna 2023 ”Global Outlook on Financing for Sustainable Development 2023: No Sustainability Without Equity”,

– ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien inhimillisen kehityksen raportin 2023/24 ”Breaking the Gridlock: Reimagining cooperation in a polarized world”,

– ottaa huomioon huhtikuussa 2024 julkaistun kehitysyhteistyön rahoitusta käsittelevän Yhdistyneiden kansakuntien virastojen välisen työryhmän raportin ”Financing for Sustainable Development Report 2024: Financing for Development at a Crossroads”,

– ottaa huomioon helmikuussa 2023 julkaistun YK:n pääsihteerin kestävän kehityksen tavoitteiden kannustinpakettia koskevan aloitteen ”SDG Stimulus to Deliver Agenda 2030”,

– ottaa huomioon 23. syyskuuta 2022 käynnistetyn Bridgetown-aloitteen,

– ottaa huomioon Maailman terveysjärjestön WHO:n One Health (yhteinen terveys) -aloitteen sekä WHO:n, YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön FAO:n, Maailman eläintautijärjestön WOAH:n ja

YK:n ympäristöohjelman UNEP:n yhteisen One Health -toimintasuunnitelman (2022–2026),

– ottaa huomioon terveellistä elämää ja hyvinvointia kaikille koskevasta maailmanlaajuisesta toimintasuunnitelmasta laaditun WHO:n vuoden 2024 edistymiskertomuksen ”Global Action Plan for Healthy Lives and Well-being for All”,

– ottaa huomioon naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan poistamista koskevan Spotlight-aloitteen,

– ottaa huomioon FAO:n vapaaehtoisen ohjeiston kestävän pienimuotoisen kalastuksen turvaamisesta ruokaturvan ja köyhyyden poistamisen yhteydessä,

– ottaa huomioon Pariisissa kesäkuussa 2023 pidetyn uutta maailmanlaajuista rahoitussopimusta käsitelleen huippukokouksen

– ottaa huomioon YK:n yleiskokouksen korkean tason viikolla syyskuussa 2023 pidetyn kestävän kehityksen tavoitteita käsittelevän vuoden 2023 huippukokouksen,

– ottaa huomioon New Yorkissa 22. ja 23. syyskuuta 2024 pidetyn tulevaisuushuippukokouksen, sen tulokset, tulevaisuussopimuksen, jossa sitouduttiin 56 toimeen kestävän kehityksen nopeuttamiseksi ja rahoittamiseksi, ja sen kaksi liitettä eli digitaalisopimuksen ja tukevia sukupolvia koskevan julistuksen,

– ottaa huomioon Sevillassa Espanjassa 30. kesäkuuta – 3. heinäkuuta 2025 pidetyn neljännen kansainvälisen kehitysrahoituskonferenssin,

– ottaa huomioon tammikuussa 2025 julkaistun kestävän kehityksen tavoitteiden painopisteitä koskevan Sustainable Development Solutions -verkoston (SDSN) raportin ”Europe Sustainable Development Report 2025: SDG Priorities for the New EU Leadership”,

– ottaa huomioon YK:n ”SDG Acceleration Actions” -verkkotietokannan,

– ottaa huomioon olemassa olevat kansalliset ja alueelliset aloitteet, joilla edistetään kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon kehitysvaliokunnan ja ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan työjärjestyksen 59 artiklan mukaisen yhteiskäsittelyn,

– ottaa huomioon kehitysvaliokunnan ja ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan mietinnön (A10-0125/2025),

A. ottaa huomioon, että kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 ja 17 yhdennettyä kestävän kehityksen tavoitetta, mukaan lukien niiden 169 alatavoitetta ja 247 indikaattoria, muodostavat ainoan maailmanlaajuiseen poliittiseen sopimukseen perustuvan yhteisen kehyksen näyttöön perustuville toimintapolitiikoille, joilla pyritään vastaamaan yhteisiin haasteisiin ja saavuttamaan kestävän kehityksen kolme ulottuvuutta – taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristöön liittyvä ulottuvuus – tasapainoisella ja yhdennetyllä tavalla;

B. ottaa huomioon, että YK:n jäsenvaltiot ovat sitoutuneet saavuttamaan kestävän kehityksen tavoitteet vuoteen 2030 mennessä; ottaa huomioon, että vain 17 prosenttia kestävän kehityksen tavoitteiden alatavoitteista on aikataulussa; panee merkille, että alatavoitteista lähes puolessa edistyminen on ollut vähäistä tai kohtalaista ja yli kolmanneksessa edistyminen on pysähtynyt tai jopa laskenut vuoden 2015 perustason alapuolelle; toteaa, että ratkaisevan tärkeillä aloilla jo toteutetut tärkeät toimet korostavat kiireellisten toimien tarvetta tämän hälyttävän suuntauksen kääntämiseksi, ja katsoo, että niiden olisi kannustettava panemaan kestävän kehityksen tavoitteet kaikilta osin täytäntöön;

C. ottaa huomioon, että Agenda 2030:n täytäntöönpano merkitsee sitä, että taloudellinen kehitys on tiiviisti sidoksissa sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen, hyvään hallintotapaan ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen; ottaa huomioon, että covid-19-pandemian seuraukset, uusi geopoliittinen toimintaympäristö, konfliktien kärjistyminen, geopoliittiset jännitteet, maapallon sietokyvyn rajojen ylittäminen, kasvava riippuvuus raaka-aineista ja kriittisistä mineraaleista, ilmastonmuutoksen kielteiset vaikutukset ja biologisen monimuotoisuuden köyhtyminen sekä useat kriisit eri aloilla vaikuttavat vakavasti etenemiseen kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa;

D. toteaa, että vuoteen 2030 mennessä maailman köyhimmissä maissa äärimmäiseen köyhyyteen ajautuu arviolta vielä 175 miljoonaa ihmistä, mukaan lukien 89 miljoonaa naista ja tyttöä[1]; ottaa huomioon, että vammaiset henkilöt ovat alttiimpia köyhyydelle huonompien työllisyys- ja koulutusmahdollisuuksien, alhaisempien palkkojen ja korkeampien elinkustannusten vuoksi; katsoo, että köyhyyden torjumiseksi tarvitaan kiireellisesti lisää yhteisiä toimia;

E. ottaa huomioon, että kestävän kehityksen tavoitteet ovat yleismaailmallisia ja jakamattomia ja siten sovellettavissa kaikkiin toimijoihin, kansalaisyhteiskunta ja työmarkkinaosapuolet mukaan luettuina, ja sekä julkiseen että yksityiseen sektoriin; katsoo, että nämä toimijat olisi otettava järjestelmällisesti mukaan kestävän kehityksen tavoitteita koskevien toimintapolitiikkojen laatimiseen ja

---

1 https://www.un.org/sustainabledevelopment/wp-content/uploads/2023/02/SDG-Stimulus-to-Deliver-Agenda-2030.pdf.

täytäntöönpanoon; ottaa huomioon, että yksityisen sektorin sitoutuminen kestävän kehityksen tavoitteisiin tarjoaa mahdollisuuden lisätä kehitystoimien laajuutta ja kestävyyttä, sillä se luo työpaikkoja, edistää talouskasvua ja poistaa köyhyyttä;

F. ottaa huomioon, että EU on korostanut yksiselitteistä sitoutumistaan Agenda 2030:een ja sen kestävän kehityksen tavoitteisiin; ottaa huomioon, että edistyminen kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa on epätasaista EU:n eri jäsenvaltioissa ja että monet kestävän kehityksen ulottuvuudet eivät ole edistyneet merkittävästi viime vuosikymmenen aikana, koska köyhyyden ja maiden välisen ja sisäisen eriarvoisuuden lisääntyminen on uhka kestävälle kehitykselle; ottaa huomioon, että kahdeksannen ympäristöä koskevan toimintaohjelman uusimmasta edistymisen seurantakertomuksesta käy ilmi, että EU:lta jää saavuttamatta tavoitteet useimman indikaattorin osalta[1]; toteaa, että komissio on myöntänyt, että monissa kestävän kehityksen tavoitteissa on saavutettava enemmän edistystä EU:n tasolla ja että on entistä kiireellisemmin nopeutettava kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa keskittyen erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin;

G. panee merkille, että komissio ei ole vielä laatinut EU:lle kattavaa strategiaa Agenda 2030:n täytäntöönpanoa varten eikä kestävän kehityksen tavoitteiden rahoitussuunnitelmaa; ottaa huomioon, että komissio on sitoutunut soveltamaan kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoon koko hallinnon kattavaa toimintamallia, ja toteaa, että sen työohjelmalla olisi edistettävä Agenda 2030:n toteuttamista; katsoo, että EU:n olisi näytettävä hyvää esimerkkiä nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvoinnin varmistamiselle maailmanlaajuisesti;

H. ottaa huomioon, että vuoden 2025 korkean tason poliittinen foorumi kutsutaan koolle 14.–23. heinäkuuta 2025 talous- ja sosiaalineuvoston puitteissa; ottaa huomioon, että vuoden 2025 korkean tason poliittisessa foorumissa keskitytään edistämään kestäviä, osallistavia, tieteeseen ja näyttöön perustuvia ratkaisuja Agenda 2030 -toimintaohjelmaa ja sen kestävän kehityksen tavoitteita varten, jotta ketään ei unohdeta; ottaa huomioon, että se aikoo tarkastella perusteellisesti kestävän kehityksen tavoitetta 3 (Taataan terveellinen elämä ja hyvinvointi kaikenikäisille), tavoitetta 5 (Saavutetaan sukupuolten välinen tasa-arvo sekä vahvistetaan naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia), tavoitetta 8 (Edistetään kaikkia koskevaa kestävää talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja), tavoitetta 14 (Säilytetään meret ja merten tarjoamat luonnonvarat sekä edistetään

---

1 https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/monitoring-progress-towards-8th-eap-objectives.

niiden kestävää käyttöä) ja tavoitetta 17 (Tuetaan vahvemmin kestävän kehityksen toimeenpanoa ja globaalia kumppanuutta);

I. ottaa huomioon, että terveys on välttämätön perusta ihmisten hyvinvoinnille; ottaa huomioon, että terveys on kokonaisvaltainen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tila eikä vain taudin tai heikkouden puuttumista[1]; ottaa huomioon, että yksin covid-19-pandemia on tehnyt tyhjäksi elinajanodotteessa kymmenen viime vuoden aikana tapahtuneen edistyksen[2]; ottaa huomioon, että ei-tarttuvat taudit, kuten sydän- ja verisuonitaudit, syöpä, diabetes, dementia ja krooniset hengitystiesairaudet, ovat maailmanlaajuisesti johtavia kuolinsyitä; ottaa huomioon, että myös liikennekuolemat ovat merkittävä kuolemansyy;

J. ottaa huomioon, että ilman pilaantuminen on merkittävä tekijä ei-tarttuvien tautien kannalta ja että se aiheuttaa maailmanlaajuisesti lähes seitsemän miljoonaa kuolemantapausta ja että yli yhdeksän kymmenestä kuolemantapauksesta tapahtuu matalan tulotason ja keskitulotason maissa; toteaa, että ilman pilaantuminen on saavutetusta edistyksestä huolimatta EU:n tasolla suurin ympäristöterveysriski, joka aiheuttaa vuosittain satoja tuhansia ennenaikaisia kuolemantapauksia;

K. katsoo, että sukupuolten tasa-arvo on ratkaisevan tärkeää oikeudenmukaisen, osallistavan ja kestävän kehityksen kannalta; toteaa, että joistakin edistysaskeleista huolimatta merkittävä eriarvoisuus jatkuu edelleen; katsoo, että kestävän kehityksen tavoitteen 5 edistämiseksi on tarpeen vahvistaa naisten oikeuksia, lisätä naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksia, haastaa puolueelliset sosiaaliset normit, poistaa haitalliset käytännöt ja torjua syrjintää;

L. ottaa huomioon, että työntekijöiden oikeuksien suojelu vähenee ja tuloerot kasvavat; ottaa huomioon, että maailmanlaajuinen työpaikkavaje oli 402 miljoonaa vuonna 2024 ja että työssäkäyvien köyhyyden äärimmäiset muodot vaikuttavat 240 miljoonaan työntekijään maailmanlaajuisesti[3]; ottaa huomioon, että naisten ja nuorten työttömyysluvut ovat korkeammat; toteaa, että useampi kuin joka viides nuori on työelämän ja koulutuksen ulkopuolella[4];

M. ottaa huomioon, että valtameret kattavat yli 70 prosenttia planeetan pinta-alasta ja muodostavat sen suurimman ekosysteemin; ottaa huomioon, että valtameret ovat ratkaisevassa asemassa ilmaston säätelijänä, mahdollistavat talouden toiminnan ja tarjoavat

---

1 https://apps.who.int/gb/bd/PDF/bd47/EN/constitution-en.pdf?ua=1.
2 https://www.who.int/news/item/24-05-2024-covid-19-eliminated-a-decade-of-progress-in-global-level-of-life-expectancy.
3 https://www.ilo.org/sites/default/files/2025-01/WESO25_Trends_Report_EN.pdf.
4 https://www.ilo.org/resource/news/number-youth-not-employment-education-or-training-neet-cause-concern.

toimeentulon yli kolmelle miljardille ihmiselle; ottaa huomioon, että valtameri on maailman suurin liittolainen ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä, koska se tuottaa 50 prosenttia maailman hapesta, sitoo 25 prosenttia kaikista hiilidioksidipäästöistä ja imee itseensä 90 prosenttia näiden päästöjen tuottamasta hukkalämmöstä, ja ottaa huomioon, että valtameri ei enää pysty imemään itseensä niin paljon lämpöä; toteaa, että 40 prosenttia valtameristä kärsii voimakkaasti pilaantumisesta, kalakantojen ehtymisestä, rannikkoluontotyyppien häviämisestä ja muusta ihmisen toiminnasta; ottaa huomioon, että YK:n pääsihteeri julisti vuonna 2022 YK:n valtamerikonferenssissa ”valtamerihätätilan”; katsoo, että osallistavan valtamerten hallinnoinnin olisi muun muassa oltava ihmisoikeuksiin perustuvaa ja sosiaalisesti oikeudenmukaista ja sen olisi edistettävä sukupuolten tasa-arvoa;

N. ottaa huomioon, että kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen vuotuinen investointivaje on tällä hetkellä 4 biljoonaa Yhdysvaltain dollaria; ottaa huomioon, että suorien ulkomaisten investointien virrat kehitysmaihin ovat vähentyneet ja rahalähetysten ja virallisen kehitysavun hyödyt ovat olleet vaatimattomia[1];

O. katsoo, että rahoituksen puute on valtaisa este sukupuolten tasa-arvon saavuttamisen tiellä; ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvo on perustavanlaatuinen tekijä kestävyyttä, hyvinvointia, sosiaalista oikeudenmukaisuutta, rauhaa ja inhimillistä edistystä koskevien lupausten lunastamisessa; ottaa huomioon, että merkitykselliset ja kestävät taloudelliset sitoumukset ja vahvistetut budjetointiprosessit ovat olennaisen tärkeitä lainsäädännön, politiikkojen ja sukupuolitietoisten palvelujen täytäntöönpanon tukemisessa, jotta sukupuolten tasa-arvoa voidaan edistää kaikissa kestävän kehityksen tavoitteen 5 alatavoitteissa[2];

P. ottaa huomioon, että kymmenen vuoden nopean velan kertymisen jälkeen matalan tulotason, keskitulotason ja korkean tulotason maiden velkatasot ovat edelleen ennennäkemättömän korkealla, mikä rajoittaa niiden kykyä investoida kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen ja ilmastohaasteiden torjumiseen tehokkaasti; ottaa huomioon, että noin 60 prosenttia matalan tulotason maista on suuressa vaarassa joutua velkaongelmiin tai on jo joutunut niihin[3]; ottaa huomioon, että voimakkaasti velkaantuneiden kehitysmaiden nykyistä julkisen talouden liikkumavaraa kaventavat entisestään ulkoiset häiriöt, kuten luonnonkatastrofit, velanhoidon eri näkökohdat, korkeammat lainakustannukset ja kotimaisten resurssien käyttöönotolle suotuisan kansainvälisen ympäristön puuttuminen;

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/.

2 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.pdf.

3 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/.

Q. ottaa huomioon, että laittomat rahavirrat, veropohjan rapautuminen, voitonsiirrot ja korruptio ovat johtaneet yleiseen tulojen vähenemiseen ja muodostavat toisen merkittävän esteen kestävälle kehitykselle; toteaa, että näihin haasteisiin vastaamiseksi tarvitaan lisää kansainvälistä veroyhteistyötä ja verosääntöjä;

R. ottaa huomioon, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat kehitysmaiden suurin avunantaja ja että niiden osuus kaikesta julkisesta kehitysavusta on noin 42 prosenttia; ottaa huomioon, että EU on asettanut tavoitteeksi, että 0,7 prosenttia bruttokansantulosta (BKTL) käytetään julkiseen kehitysapuun; ottaa huomioon, että EU:n yhteinen julkinen kehitysapu oli 0,57 prosenttia BKTL:sta vuonna 2023 ja että vain neljä jäsenvaltiota saavutti sovitun tavoitteen ja useat muut tekivät ennennäkemättömiä leikkauksia julkiseen kehitysapuunsa; toteaa, että sovitun tavoitteen saavuttamiseksi EU:n julkisen kehitysavun määrärahojen olisi oltava arviolta vähintään 200 miljardia euroa seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä; ottaa huomioon, että Global Gateway on strateginen väline ja sen avulla voidaan edistää useita toisiinsa liittyviä kestävän kehityksen tavoitteita erityisesti kansainvälisten kumppanuuksien ja liikenteeseen, energiaan, digitaaliseen infrastruktuuriin, terveydenhuoltoon ja koulutukseen tehtävien investointien avulla;

S. ottaa huomioon, että EU:n poliittinen sitoutuminen kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuuteen vahvistettiin vuonna 2017 annetussa uudessa kehityspolitiikkaa koskevassa eurooppalaisessa konsensuksessa, jossa todettiin, että kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuus on ”keskeinen osatekijä [EU:n] kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen strategiassa ja edistää merkittävästi kestävää kehitystä tukevan politiikkajohdonmukaisuuden (PCSD) laajempaa tavoitetta”; ottaa huomioon, että kestävää kehitystä tukeva politiikkajohdonmukaisuus on toimintamalli, jolla kestävän kehityksen taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät ulottuvuudet otetaan huomioon kansallisen ja kansainvälisen päätöksenteon kaikissa vaiheissa;

T. ottaa huomioon, että Yhdysvaltain uusi hallinto on tehnyt useita erittäin huolestuttavia ja haitallisia päätöksiä kansainvälisen kehitys- ja humanitaarisen avun alalla, ja toteaa, että näistä päätöksistä merkittävin on se, että 83 prosenttia Yhdysvaltain kansainvälisen kehitysviraston (USAID) ohjelmien rahoituksesta keskeytettiin; toteaa, että tämä vaikuttaa arviolta 54 miljardin Yhdysvaltain dollarin arvoisiin ulkomaanapusopimuksiin; ottaa huomioon, että USAIDin rahoituksen keskeyttämisellä ja useiden EU:n jäsenvaltioiden kansainvälisiin avustusmäärärahoihinsa tekemillä vähennyksillä on kauaskantoisia vaikutuksia maailman kehitysohjelman ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta;

Tilannekatsaus

1. vahvistaa olevansa tiukasti ja horjumatta sitoutunut kaikkien kestävän kehityksen tavoitteiden, niiden alatavoitteiden ja koko Agenda 2030:n täysimittaisen ja nopean täytäntöönpanon ja tulosten varmistamiseen, erityisesti kun otetaan huomioon geopoliittisen, sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristöä koskevan toimintaympäristön heikentyminen; vahvistaa olevansa lujasti sitoutunut tulevaisuussopimukseen, joka on ratkaiseva askel kohti YK:n elvyttämistä ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista;

2. pitää valitettavana, että maailmanlaajuinen yhteisö on vakavalla tavalla epäonnistunut Agenda 2030:n toteuttamisessa ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa; ottaa huomioon 17 kestävän kehityksen tavoitteen keskinäisen sidoksen ja keskinäisen riippuvuuden ja toteaa, että vuoteen 2030 ja sen jälkeiseen aikaan ulottuvan toimintaohjelman saavuttaminen edellyttää laajoja ja nopeutettuja toimia kaikkien kestävän kehityksen tavoitteiden osalta; korostaa, että covid-19-pandemian pitkäaikaiset kielteiset vaikutukset, konfliktien kärjistyminen, geopoliittiset jännitteet, sosiaaliset, terveyteen liittyvät ja humanitaariset hätätilanteet ja ilmastonmuutoksen kiihtyvät kielteiset vaikutukset muodostavat merkittäviä esteitä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle ja että kaikkien toimijoiden on toteutettava lisätoimia todellisiin tarpeisiin vastaamiseksi;

3. toteaa, että kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen viivästymistä pahentaa se, että edistymisessä vallitsee merkittävä kuilu eri maaryhmien välillä, erityisesti köyhimmissä ja haavoittuvimmissa maissa ja alueilla; korostaa, että nykyistä epätasaisesti jakautuvaa edistymistä pahentavat USAIDin rahoituksen keskeyttäminen ja vähennykset, joita EU:n jäsenvaltiot ja muut OECD:n jäsenvaltiot ovat tehneet kansainvälisiin avustusmäärärahoihinsa; korostaa tarvetta panostaa edelleen voimakkaasti kehitysyhteistyöhön, jotta maailma saadaan tielle kohti kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista;

4. korostaa, että matalan tulotason ja keskitulotason maissa korkea velkataso ja suuri velanhoitotaakka rajoittavat suurelta osin asiaankuuluvia toimintapolitiikkoja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi; kiinnittää huomiota myös maailmanlaajuisen rahoitusrakenteen rajoituksiin ja kansainvälisen tuen riittämättömyyteen; korostaa, että nämä maat tarvitsevat kiireellisesti lisää varoja ja julkisen talouden liikkumavaraa, jotta helpotetaan huomattavasti suurempien investointien tekemistä kestävän kehityksen tavoitteisiin; korostaa maailmanlaajuisen yhteistyön tarvetta maailmanlaajuisen rahoitusrakenteen uudistamiseksi, erityisesti Sevillassa 30. kesäkuuta – 3. heinäkuuta 2025 pidettävää neljättä kansainvälistä kehitysrahoituskonferenssia silmällä pitäen;

5. korostaa kansainvälisen yhteistyön ja päättäväisten muutostoimien kiireellistä tarvetta, jotta yhteiskuntamme ja taloutemme saadaan

vakaasti tielle kohti kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja ilmastonmuutoksen, biologisen monimuotoisuuden häviämisen ja pilaantumisen aiheuttaman maapallon kolmitahoisen kriisin ratkaisemista; korostaa, että kestävän kehityksen tavoitteet olisi saavutettava oikeudenmukaisella tavalla ja maapallon kestävyyden rajoja kunnioittaen; painottaa, että sosiaalinen kestävyys, mukaan lukien maailmanlaajuisen eriarvoisuuden vähentäminen, keskeisten palvelujen saatavuuden varmistaminen ja sosiaalisen osallisuuden edistäminen, olisi valtavirtaistettava kaikissa kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanotoimissa;

6. suhtautuu myönteisesti ensimmäisenä askeleena Bridgetown-aloitteen uusimpaan versioon, joka koskee ilmastotoimia ja jossa kehotetaan ottamaan käyttöön vielä 500 miljardia Yhdysvaltain dollaria vuodessa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi kehitysmaissa; muistuttaa kuitenkin, että se ei edelleenkään vastaa tarpeita; kehottaa näin ollen EU:ta ja sen jäsenvaltioita pyrkimään tarjoamaan vuosittain vielä 1,3 biljoonaa Yhdysvaltain dollaria ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen sekä menetyksien ja vahinkojen korvaamiseen muiden kuin markkinaehtoisten ja muiden kuin velkaa luovien julkisten välineiden avulla COP29 -kokouksessa sovitun ”Baku to Belem” -etenemissuunnitelman mukaisesti;

7. muistuttaa, että kansainvälinen yhteistyö on perusedellytys sille, että maailmassa edistytään kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa vuoteen 2030 mennessä ja sen jälkeen ja että tällaisessa yhteistyössä olisi asetettava etusijalle kumppanimaiden selviytymiskyvyn, vakauden ja riippumattomuuden vahvistaminen erityisesti Afrikassa siten, että edistetään mahdollisuuksia taloudelliseen ja inhimilliseen kehitykseen ja keskitytään uudelleen keskeisiin painopisteisiin, kuten ravitsemukseen, terveydenhuoltoon ja koulutukseen; korostaa, että vallitsevan geopoliittisen tilanteen aiheuttamista vaikeuksista huolimatta olisi kiinnitettävä erityistä huomiota kauimpana oleviin alueisiin ja yhteisöihin, jotta varmistetaan, ettei ketään jätetä jälkeen; varoittaa, että toimimatta jättämisen tai lisäviivästysten seurauksista vastaisivat ensisijaisesti heikoimmassa asemassa olevat, mutta seuraukset vaikuttaisivat myös haitallisesti koko maailmaan;

8. korostaa, että on tärkeää varmistaa laadukkaiden ilmasto- ja ympäristötietojen keskeytymätön saatavuus ja täyttää tieteeseen ja näyttöön perustuvaa päätöksentekoa koskevat kansainväliset raportointivelvoitteet; panee huolestuneena merkille, että viimeaikaiset geopoliittiset tapahtumat korostavat maailmanlaajuisen ilmastotietoinfrastruktuurin haavoittuvuuksia; korostaa lisäksi tarvetta vahvistaa EU:n toimielinten ja maailmanlaajuisten instituutioiden, IPCC:n ja YK:n välistä yhteistyötä, jotta varmistetaan, että sekä EU:n että maailmanlaajuiset toimintapolitiikat perustuvat jatkossakin uusimpaan ilmastotieteeseen;

9. tunnustaa maajohtoisten kestävän kehityksen strategioiden merkityksen kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanossa; toteaa, että kestävän kehityksen toimintamallit olisi räätälöitävä erityisiin paikallisiin olosuhteisiin; korostaa tässä yhteydessä paikallis- ja alueviranomaisten merkittävää roolia sellaisten paikallisten toimien ja strategioiden määrittelyssä, täytäntöönpanossa ja seurannassa, jotka edistävät kestävän kehityksen tavoitteiden maailmanlaajuista saavuttamista; korostaa lisäksi, että kestävän kehityksen tavoitteiden tehokas täytäntöönpano edellyttää monenlaisten sidosryhmien osallistumista, vahvempia sosiaalisia ja institutionaalisia kumppanuuksia, julkisia ja yksityisiä investointeja, julkisten toimijoiden yhteistyötä ja vastuunjakoa, ihmisten laajempaa mukanaoloa, asianmukaista koulutusta ja laajempaa vuorovaikutusta julkisen ja yksityisen sektorin, tieteen ja kansalaisyhteiskunnan välillä;

10. korostaa, että EU:n johtoasema kestävän kehityksen tavoitteiden maailmanlaajuisessa täytäntöönpanossa on edelleen ratkaisevan tärkeä, erityisesti kun otetaan huomioon lukuisat geopoliittiset haasteet ja meneillään olevat kriisit; korostaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi omaksuttava vahvempi johtava rooli maailmanlaajuisten toimien koordinoinnissa pysähtymisen tai taantumisen kääntämiseksi sekä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen helpottamiseksi ja vauhdittamiseksi ja samalla niiden olisi pysyttävä luotettavana kumppanina tehokkaan ja kestävän avun varmistamiseksi; korostaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman merkitystä kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanossa ja saavuttamisessa;

11. korostaa tarvetta ottaa käyttöön riittävästi varoja kestävän kehityksen tavoitteiden kannalta merkityksellisiin muutoksiin ja edistää politiikan johdonmukaisuutta ja osallistavuutta kaikilla hallinnon tasoilla asettamalla kestävän kehityksen tavoitteet etusijalle päätöksenteossa ja komission tekemissä vaikutustenarvioinneissa;

12. kehottaa EU:n toimielimiä täyttämään pitkäaikaiset sitoumuksensa soveltaa sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista ja intersektionaalista näkökulmaa kaikkiin EU:n toimintapolitiikkoihin ja kaikkeen EU:n rahoitukseen; pitää valitettavana, että mailta puuttuu yhä 44 prosenttia kestävän kehityksen tavoitteen 5 seurantaan tarvittavista tiedoista ja että yli 80 prosentilta maista puuttuu tietoja, jotka koskevat vähintään yhtä kestävän kehityksen tavoitteen 5 alatavoitetta[1]; korostaa siksi tarvetta vahvistaa kansallisia tilastoviranomaisia ja parantaa niiden maailmanlaajuista koordinointia ja yhteistyötä, jotta varmistetaan tietoon perustuva

---

1 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.p.

päätöksenteko ja poistetaan jäljellä olevat sukupuoleen liittyvien tietojen puutteet;

13. korostaa YK:n ja vuotuisen korkean tason poliittisen foorumin merkittävää roolia Agenda 2030:n ja kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanon seurannassa ja uudelleentarkastelussa; katsoo, että vuoden 2025 korkean tason poliittista foorumia olisi käytettävä tilaisuutena antaa korkean tason poliittista ohjausta ja uutta pontta tehostetuille pyrkimyksille ja nopeutetuille toimille kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä;

Kestävän kehityksen tavoitteiden perusteellinen tarkastelu vuoden 2025 korkean tason poliittisessa foorumissa

Kestävän kehityksen tavoite 3: Taataan terveellinen elämä ja hyvinvointi kaikenikäisille

14. pitää valitettavana, että useimmissa kestävän kehityksen tavoitteen 3 alatavoitteissa on edistytty vain vähän tai kohtalaisesti ja että edistyminen on hidastunut vuodesta 2015 lähtien useilla keskeisillä aloilla; panee huolestuneena merkille, että alle 10 prosenttia kestävän kehityksen tavoitteen 3 alatavoitteista on aikataulussa ja että vuoteen 2030 mennessä saavutetaan todennäköisesti alle kolmannes; on erittäin huolestunut siitä, että EU on myös kokenut takaiskuja noin puolessa indikaattoreista, joita Eurostat analysoi kesäkuun 2024 raportissaan;

15. on huolestunut siitä, että yleisen sairausvakuutusturvan edistyminen on hidastunut ja että lähes puolet maailman väestöstä on jäänyt vaille välttämättömiä terveyspalveluja; on erittäin huolestunut siitä, että sairausvakuutusturvan puute altistaa kaksi miljardia ihmistä terveydenhuoltokustannuksista johtuville taloudellisille vaikeuksille[1];

16. korostaa, että terveydenhuoltojärjestelmien kuormitus lisääntyy maailman väestön ikääntymisen, terveydenhuollon heikkolaatuisen infrastruktuurin ja terveydenhuoltoalan maailmanlaajuisen työntekijäpulan vuoksi, ja muistuttaa, että edistyminen kohti yleistä sairausvakuutusturvaa edellyttää näihin haasteisiin vastaamista; korostaa merkittäviä maailmanlaajuisia eroja, jotka liittyvät terveydenhuoltoalan työntekijöiden riittävään määrään, ja toteaa, että työntekijätiheyttä ja työntekijöiden jakautumista koskevat luvut ovat alhaisimmat matalan tulotason maissa; panee merkille, että 54 maassa, jotka ovat enimmäkseen korkean tulotason maita, tarvitaan vielä 1,8 miljoonaa terveydenhuoltoalan työntekijää vain, jotta voidaan säilyttää maiden nykyinen ikävakioitu työntekijätiheys[2]; korostaa terveydenhuollon työntekijöiden haavoittuvuutta, jonka

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

aiheuttajia ovat työtaakan kasvu, työuupumus ja mielenterveysongelmat; suosittelee kohdennettuja tuki-, koulutus- ja suojelutoimenpiteitä etulinjan ammattihenkilöiden turvaamiseksi ja kiireellisten terveydenhuollon vastatoimien vahvistamiseksi;

17. korostaa, että useat ja toisiinsa kytkeytyvät kriisit, ilmastonmuutoksen ja biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen kielteiset vaikutukset terveyteen, taloudellinen epävakaus, köyhyys, sitkeä eriarvoisuus erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien ja alueiden keskuudessa sekä terveyspalvelujen kysynnän kasvusta huolimatta yhä rajallisemmaksi käyvät resurssit uhkaavat kärjistää terveyskriisiä, heikentää globaalia terveysturvallisuutta ja entisestään hidastaa edistymistä kestävän kehityksen tavoitteen 3 saavuttamisessa;

18. pitää valitettavana covid-19-pandemian tuhoisaa vaikutusta globaaliin terveyteen ja edistymiseen kestävän kehityksen tavoitteen 3 alatavoitteissa; korostaa, että covid-19-pandemia on paljastanut terveydenhuoltojärjestelmien laajat ja pitkään jatkuneet heikkoudet ja korostanut kriisivalmiuden, kriisinhallintavalmiuksien ja terveydenhuoltojärjestelmien häiriönsietokyvyn lisäämisen merkitystä; painottaa, että terveysuhat eivät tunne rajoja ja että paikallinen terveyshätätila voi nopeasti kärjistyä maailmanlaajuiseksi pandemiaksi, joka edellyttää koordinoitua maailmanlaajuista reagointia ja tiiviimpää kansainvälistä yhteistyötä vakaiden monenvälisten terveydenhuoltoalan instituutioiden, erityisesti WHO:n, välityksellä;

19. pitää erittäin valitettavina Yhdysvaltain päätöstä vetäytyä WHO:sta ja USAIDin puitteissa toteutettujen terveysohjelmien lakkauttamista; painottaa, että tällä päätöksellä on vakava vaikutus ihmisten elämään ja terveyspalvelujen maailmanlaajuiseen saatavuuteen ja se paljastaa ja kärjistää maailmanlaajuisten terveydenhuoltojärjestelmien heikkouksia, lisää terveydenhuoltoon liittyviä eroja ja venyttää resursseja, millä on kauaskantoisia vaikutuksia maailmanlaajuiseen terveysturvaan ja terveyteen liittyvään häiriönsietokykyyn; korostaa, että tämä vetäytyminen vaikeuttaa merkittävästi edistymistä kestävän kehityksen tavoitteen 3 saavuttamisessa, sillä se vähentää terveysuhkien seurantavalmiuksia samoin kuin kansainvälistä koordinointia, resursseja ja johtajuutta terveyskriiseihin puuttumisessa sekä terveydenhuollon yhdenvertaisen saatavuuden edistämistä kaikille; kehottaa Yhdysvaltoja harkitsemaan uudelleen päätöstä vetäytyä WHO:sta;

20. toteaa, että pyrkimykset torjua tartuntatauteja, kuten HI-virusta/aidsia, tuberkuloosia, malariaa ja laiminlyötyjä trooppisia sairauksia, ovat johtaneet merkittävään edistykseen viime vuosikymmeninä; on kuitenkin huolissaan malaria- ja tuberkuloositapausten lisääntymisestä ja siitä, että saavutuksista huolimatta eriarvoisuus jatkuu ja uhkia syntyy edelleen, mikä tekee monista väestöryhmistä haavoittuvia ja heikentää maailmanlaajuisia

ponnisteluja; pitää erittäin valitettavana, että HI-virusta/aidsia koskevien ohjelmien keskeyttäminen voisi kumota 20 vuoden aikana saavutetun edistyksen, ja toteaa, että tämä voisi aiheuttaa yli kymmenen miljoonaa uutta HI-virus/aids-tapausta ja kolme miljoonaa kuolemantapausta[1]; kehottaa panemaan tehokkaammin täytäntöön toimintapolitiikkoja ja ohjelmia, joilla vähennetään tartuntamääriä entisestään ja parannetaan hoitoon ja ennaltaehkäisyyn pääsyä erityisesti vähemmän kehittyneissä maissa;

21. panee merkille, että laiminlyödyt trooppiset sairaudet vaikuttavat edelleen miljardeihin ihmisiin ja että monissa maissa ei ole riittäviä mahdollisuuksia saada hoitoa, ja katsoo, että tämä korostaa kiireellistä tarvetta vahvistaa EU:n ja sen kumppanien – erityisesti globaalissa etelässä – ennaltaehkäisy-, valmistelu- ja reagointivalmiuksia sen varmistamiseksi, että maailmanlaajuisten toimien hyödyt tavoittavat kaikki; kehottaa kannustamaan trooppisia sairauksia varten tarkoitettujen lääkkeiden tutkimusta ja kehittämistä; kehottaa EU:ta toteuttamaan ennakoivia toimenpiteitä innovoinnin edistämiseksi ja lääkkeiden saatavuuden nopeuttamiseksi;

22. panee huolestuneena merkille, että vaikka ammattitaitoisen synnytyshenkilökunnan saatavuus on parantunut ja maailmanlaajuinen vastasyntyneiden kuolleisuus ja alle viisivuotiaiden kuolleisuus ovat vähentyneet, maailmanlaajuinen äitiyskuolleisuus on pysynyt lähes muuttumattomana vuodesta 2015; huomauttaa, että matalan tulotason ja korkean tulotason maiden välillä on merkittäviä eroja ja että epävakaissa korkean ja erittäin korkean hälytystason maissa tilanne on synkkä; kehottaa toteuttamaan päättäväisiä toimia kaikissa jäsenvaltioissa ja edistymään osana EU:n ulkopolitiikkaa merkittävästi kohti vuoteen 2030 ulottuvaa tavoitetta vähentää äitiyskuolleisuutta ja varmistaa seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen yleinen saatavuus, mukaan lukien laadukkaiden äitiysterveydenhuollon palvelujen, ammattitaitoisen synnytyshenkilökunnan, hätätilanteissa synnytyslääkärin hoidon sekä kattavien raskaudenaikaisten ja synnytyksen jälkeisten palvelujen, perhesuunnittelun ja laillisen abortin saatavuus;

23. korostaa, että teiniraskauksien määrän väheneminen ja nykyaikaisten ehkäisymenetelmien saatavuus eivät hyödytä yhtäläisesti kaikkia naisia ja tyttöjä; huomauttaa, että jatkuva sosiaalinen, taloudellinen ja alueellinen eriarvoisuus haittaa myönteisten suuntausten laajenemista; kehottaa EU:ta varmistamaan ensisijaisena toimena turvallisten ja tehokkaiden ehkäisymenetelmien ja laillisten aborttipalvelujen saannin kaikissa jäsenvaltioissa ja edistämään tätä ulkopolitiikkojensa

---

[1] https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-17-march-2025.

välityksellä; kehottaa jälleen sisällyttämään unionin perusoikeuskirjaan oikeuden turvalliseen ja lailliseen aborttiin;

24. muistuttaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien täysimääräinen toteutuminen ja naisten ja tyttöjen ruumiillisen itsemääräämisoikeuden puolustaminen ovat ensisijaisen tärkeitä sukupuolten välisen tasa-arvon saavuttamisessa; korostaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet ovat yleisen sairausvakuutusturvan erottamaton osa ja välttämättömiä, jotta kestävän kehityksen tavoite 3 ja erityisesti alatavoite 3.7 voidaan saavuttaa; pyytää komissiota varmistamaan, että seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet sisällytetään EU:n yleistä sairasvakuutusturvaa koskeviin aloitteisiin ja ohjelmiin;

25. pitää valitettavana, että edistyminen kohti yhdeksää vapaaehtoista maailmanlaajuista tavoitetta, joista on sovittu ei-tarttuvia tauteja koskevassa maailmanlaajuisessa seurantakehyksessä, on hidasta ja epätasaista; painottaa, että ilman näiden tehokkaiden toimien käyttöönoton lisäämistä puolet maista ei saavuta vuoteen 2030 ulottuvaa kestävän kehityksen tavoitetta, jonka mukaan ei-tarttuviin tauteihin liittyvää ennenaikaista kuolleisuutta vähennetään kolmanneksella; kehottaa siksi toteuttamaan vahvistettuja, koordinoituja ja monialaisia toimia ei-tarttuvien tautien ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi, jotta voidaan vähentää kärsimystä ja ehkäistä ennenaikaista kuolleisuutta; kehottaa lisäksi panemaan etusijalle WHO:n ”Best Buys” -toimintapolitiikat, joilla puututaan ei-tarttuvien tautien tärkeimpiin riskitekijöihin, kuten tupakointiin, epäterveelliseen ruokavalioon, alkoholin haitalliseen käyttöön, huumeiden käyttöön ja liikkumattomuuteen; kehottaa lisäksi panemaan kaikilta osin täytäntöön WHO:n tupakoinnin torjuntaa koskevan puitesopimuksen kaikissa allekirjoittajamaissa;

26. kehottaa komissiota saattamaan EU:n ilmanlaatunormit täysin WHO:n suuntaviivojen mukaisiksi ilmanlaatudirektiivin mukaisesti[1]; muistuttaa, että kestävät kaupungit ja yhteisöt ja erityisesti ilman pilaantumisen vähentäminen kaupunkialueilla ovat keskeisiä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kannalta, koska yli puolet maailman väestöstä asuu nykyisin kaupungeissa;

27. vaatii tehostettuja, koordinoituja ja kokonaisvaltaisia toimia, monivuotista ja räätälöityä suunnittelua ja merkittäviä investointeja yleisen sairausvakuutusturvan saavuttamiseksi; korostaa tarvetta vahvistaa terveydenhuoltojärjestelmiä ja terveydenhuoltohenkilöstöä, varmistaa laadukkaiden terveydenhuoltopalvelujen sekä turvallisten, tehokkaiden ja kohtuuhintaisten lääkkeiden ja rokotteiden tasapuolinen saatavuus, edistää sairauksien ennaltaehkäisyä ja

---

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/2881, annettu 23. lokakuuta 2024, ilmanlaadusta ja sen parantamisesta (EUVL L, 2024/2881, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2881/oj).

hoitoa, kehittää innovatiivisia ratkaisuja ja rakentaa osallistavia ja häiriönsietokykyisiä terveydenhuoltojärjestelmiä; kehottaa myös toteuttamaan toimia, joilla puututaan raskauttaviin ympäristötekijöihin, vähennetään vaarallisista kemikaaleista ja saasteista johtuvien sairauksien ja kuolemantapausten määrää, vähennetään uusien ja uudelleen puhkeavien zoonoottisten epidemioiden ja pandemioiden riskejä ja torjutaan mikrobilääkeresistenssiä; korostaa tarvetta tukea sosiaalisen ja solidaarisen terveydenhuollon järjestöjä ja puuttua terveyden sosiaalisiin taustatekijöihin sekä eroihin laadukkaan hoidon ja palvelujen saatavuudessa, mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien, kuten vammaisten naisten ja tyttöjen, kannalta ja kiinnittäen erityistä huomiota alueisiin, joihin vaikutukset kohdistuvat suoraan, sekä maaseutuyhteisöihin ja syrjäisiin yhteisöihin;

28. korostaa, että terveyspolitiikassa tarvitaan horisontaalista ohjelmasuunnittelua ja investointeja terveysuhkiin varautumiseen ja häiriönsietokykyisiin julkisiin terveydenhuoltojärjestelmiin; kehottaa lisäämään investointeja pääasiassa kehitysmaihin vaikuttaviin tarttuviin ja ei-tarttuviin tauteihin tarkoitettujen rokotteiden ja lääkkeiden tutkimukseen ja kehitykseen sekä takaamaan edullisten ja välttämättömien lääkkeiden ja rokotteiden saannin; pitää valitettavana, että 20,5 miljoonaa lasta jäi vuonna 2022 vaille elintärkeitä rokotteita[1]; toteaa, että rokotteiden saatavuuden on oltava tasapuolista, jotta varmistetaan tehokas maailmanlaajuinen reagointi; kehottaa käyttämään Global Gatewayn kaltaisia aloitteita helpottamaan investointeja, edistämään lääkkeiden ja lääketeknologian paikallista tuotantoa ja ehkäisemään tulevia terveyshätätilanteita vahvistamalla valmiuksia kaikkialla maailmassa;

29. vahvistaa jälleen sitoutumisensa yhteinen terveys -malliin; katsoo, että yhteinen terveys -mallin soveltaminen on keskeisessä asemassa, jotta saavutetaan edistystä kestävän kehityksen tavoitteen 3 osalta; korostaa lisäksi, että komission ja jäsenvaltioiden on pantava EU:n globaali terveysstrategia kaikilta osin täytäntöön, seurattava sen täytäntöönpanoa ja raportoitava säännöllisesti parlamentille sen tavoitteiden saavuttamisesta;

30. muistuttaa, että kohtuuhintaisten ja laadukkaiden lääkkeiden saatavuus riippuu myös teknologian ja tietämyksen siirrosta; korostaa siksi Dohan julistuksessa vahvistettuja WTO:n teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen (TRIPS) joustomahdollisuuksia oikeutettuina poliittisina toimenpiteinä, joita hallitukset voivat käyttää kansanterveyden suojelemiseksi ja edistämiseksi asettamalla rajoituksia ja suojatoimia näiden immateriaalioikeuksien täytäntöönpanolle; kehottaa EU:ta

---

[1] https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

varmistamaan, että kehitysmaiden kanssa tehtävät kauppasopimukset tukevat täysin tätä tavoitetta;

31. korostaa, että ympäristöriskit muodostavat neljänneksen maailmanlaajuisesta tautitaakasta[1]; muistuttaa, että yhteinen terveys -mallin mukaisesti ihmisten ja eläinten terveys on riippuvainen maapallon terveydestä ja että terve ympäristö on yleismaailmallinen ihmisoikeus ja kestävän kehityksen ja ihmisten hyvinvoinnin peruspilari; suhtautuu myönteisesti YK:n yleiskokouksessa annettuun laajaan tukeen sille, että oikeus puhtaaseen, terveelliseen ja kestävään ympäristöön tunnustetaan yleismaailmalliseksi ihmisoikeudeksi[2], ja kehottaa suojelemaan sitä tehokkaasti EU:n tasolla; painottaa tarvetta kieltää kaikkein vaarallisimmat kemikaalit, mukaan lukien hormonaaliset haitta-aineet, ja luopua asteittain ikuisuuskemikaaleista eli PFAS-yhdisteistä ja sallia niiden käyttö vain silloin, kun se on välttämätöntä kriittisillä aloilla, kuten lääkinnällisissä laitteissa, lääkkeissä ja tuotteissa, joita tarvitaan vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä ilmastoneutraaliin ja digitaaliseen talouteen; korostaa tarvetta kieltää myös EU:ssa kiellettyjen kemiallisten torjunta-aineiden vienti kolmansiin maihin;

32. korostaa ilmastokriisistä johtuvia lisääntyviä terveysriskejä, kuten kuumuudesta aiheutuvien sairauksien, hengityselinsairauksien ja sydän- ja verisuonitautien yleistymistä sekä vektori- ja vesivälitteisten sairauksien leviämistä; kehottaa toteuttamaan erityisiä toimia haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien, kuten ikääntyneiden henkilöiden, lasten, perussairauksia sairastavien henkilöiden, vammaisten henkilöiden ja pienituloisten yhteisöjen, suojelemiseksi, koska niihin kohdistuu suhteettomia ilmastoon liittyviä terveysriskejä; kehottaa ottamaan käyttöön lämmöntorjuntaa koskevia paikallisia toimintasuunnitelmia ja tarjoamaan esteettömiä suojia ja kohdennettuja yhteystoimia äärimmäisten sääilmiöiden aikana;

33. painottaa lisäksi, että äärimmäiset sääilmiöt häiritsevät terveydenhuoltoinfrastruktuuria, energiahuoltoa ja toimitusketjuja ja vaarantavat siten kriittisen sairaanhoidon saatavuuden; painottaa, että on investoitava ilmastokestäviin terveydenhuoltojärjestelmiin, kuten katastrofinkestävään infrastruktuuriin, sairaanhoitolaitosten uusiutuviin energialähteisiin sekä vakaisiin vesi- ja sanitaatiojärjestelmiin; kehottaa integroimaan varhaisvaroitusjärjestelmät, liikkuvat terveydenhuoltoyksiköt ja hajautetut yhteisöpohjaiset terveydenhuoltomallit, jotta varmistetaan hoidon jatkuvuus ilmastohätätilanteissa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään ilmastokestävyyden kaikkiin kansanterveyspolitiikkoihin ja kansallisiin terveysstrategioihin; kannustaa käyttämään kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisia

---

1 https://www.who.int/data/gho/data/themes/public-health-and-environment.

2 https://docs.un.org/en/A/RES/76/300.

indikaattoreita ilmastonmuutoksen terveysvaikutusten seuraamiseksi ja EU:n ja kansallisen tason sopeutumisstrategioiden ohjaamiseksi;

Kestävän kehityksen tavoite 5: Saavutetaan sukupuolten välinen tasa-arvo sekä vahvistetaan naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia

34. ilmaisee vakavan huolensa siitä, että edistyminen sukupuolten tasa-arvon saavuttamisessa on hidasta, suurin osa indikaattoreista ei ole aikataulussa ja vaarana on, että sukupuolten tasa-arvo ja naisten oikeudet taantuvat maailmanlaajuisesti entisestään, mistä voidaan mainita esimerkkinä toimet, joilla kavennetaan naisten oikeuksien puolustajien kansalaistoimintaympäristöä; katsoo, että kehitysavun leikkaukset vaikuttavat jo nyt kielteisesti naisten oikeuksien ja mahdollisuuksien vahvistamiseen ja sukupuolten tasa-arvoon; toteaa jälleen sukupuolten tasa-arvon olevan sekä erillinen tavoite että muiden kestävän kehityksen tavoitteiden edistämisen vauhdittaja; kehottaa EU:ta ottamaan kansainvälisesti vahvan johtoaseman sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien edistämisessä toimintapoliittisen ja taloudellisen tuen avulla;

35. kehottaa toteuttamaan nopeutettuja ja kohdennettuja toimia kaikenlaisen naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan ja häirinnän, myös seksuaalisen ja sukupuolistuneen väkivallan sekä teknologian avulla tapahtuvan sukupuolistuneen väkivallan, lopettamiseksi sekä lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittojen, niin kutsutun kunniaväkivallan, steriloinnin ja naisten sukuelinten silpomisen kaltaisten haitallisten käytäntöjen kitkemiseksi; muistuttaa, että yli 230 miljoonaa tyttöä ja naista on joutunut naisten sukuelinten silpomisen uhriksi[1], ja pitää valitettavana, että uusien arvioiden mukaan uhrien määrä on lisääntynyt 30 miljoonalla vuoden 2016 jälkeen[2]; on edelleen erittäin huolestunut korkeasta maailmanlaajuisesta äitiyskuolleisuudesta erityisesti matalan tulotason ja keskitulotason maissa; korostaa, että raiskaus on edelleen yksi yleisimmistä ihmisoikeusrikkomuksista, ja kehottaa ottamaan käyttöön yhteisen raiskauksen määritelmän, joka perustuu suostumuksen puuttumiseen; korostaa, että kestävän kehityksen tavoitteen 5 alatavoitteilla on oltava tärkeä asema myös EU:n suhteissa muihin maihin;

36. painottaa, että ilmastonmuutos vaikuttaa suhteettomasti naisiin erityisesti vähiten kehittyneissä maissa ja maaseutualueilla; korostaa tämän suhteettoman vaikutuksen uhkaavan erityisellä tavalla heidän toimeentuloaan, terveyttään ja turvallisuuttaan, esimerkiksi heikentämällä ruokaturvaa ja veden saantia, lisäämällä alttiutta sukupuolistuneelle väkivallalle ilmastosta johtuvan pakkomuuton ja muuttoliikkeen yhteydessä sekä lisäämällä taloudellista epävakautta, jonka syynä on riippuvuus ilmastoherkistä aloista; korostaa, että

---

1 https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/female-genital-mutilation.

2 https://www.unicef.org/press-releases/over-230-million-girls-and-women-alive-today-have-been-subjected-female-genital.

neljä viidestä ilmastokriisin vuoksi siirtymään joutuneesta on naisia ja tyttöjä[1]; kehottaa sisällyttämään ilmastoa koskeviin toimintasuunnitelmiin naisille osoitettavan tuen ja tuen naisten osallistumiselle ilmastoa koskevaan päätöksentekoon kaikilla tasoilla; kehottaa vahvistamaan terveydenhuoltojärjestelmiä, jotta voidaan puuttua naisiin vaikuttaviin, ilmastoon liittyviin sairauksiin ja edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevaa koulutusta; odottaa uutta ilmastosopimuksen mukaista toimintasuunnitelmaa sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan johtoaseman, jotta uusi kunnianhimoinen ja vaikuttava toimintasuunnitelma sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi hyväksytään COP30-kokouksessa;

37. pitää valitettavana, että naisten seksuaali- ja lisääntymisoikeudet ovat maailmanlaajuisesti edelleen rajalliset, ja painottaa, että on tärkeää puuttua esteisiin, jotka haittaavat naisten kykyä tehdä ehkäisyä, terveydenhuollon saatavuutta ja seksuaalista suostumusta koskevia päätöksiä, sekä toteaa, että sosioekonomiset tekijät, koulutus ja maantieteellinen sijainti vaikuttavat merkittävästi naisten mahdollisuuksiin käyttää näitä oikeuksia; muistuttaa, että EU on sitoutunut edistämään ja suojelemaan jokaisen yksilön oikeutta hallita täysin omaan seksuaalisuuteensa ja seksuaali- ja lisääntymisoikeuksiinsa liittyviä kysymyksiä ja päättää niistä vapaasti ja vastuullisesti ilman syrjintää, pakottamista tai väkivaltaa, sekä kyseisen oikeuden toteutumista; varoittaa, että kestävän kehityksen tavoitteessa 5 asetettuja alatavoitteita ei saavuteta, jos seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien yleistä saatavuutta ei taata EU:ssa ja maailmanlaajuisesti, ja kehottaa EU:ta asettamaan tämän kysymyksen etusijalle toimintapolitiikassa ja rahoituksessa ja kirjaamaan oikeuden lailliseen ja turvalliseen aborttiin EU:n perusoikeuskirjaan; toteaa jälleen, että kaikilla naisilla on oltava pääsy seksuaali- ja lisääntymisterveyden hoitopalvelujen, kuten perhesuunnittelun, tiedottamisen ja koulutuksen, piiriin, ja kehottaa sisällyttämään lisääntymisterveyden kansallisiin strategioihin ja ohjelmiin; kehottaa lisäämään investointeja näillä aloilla kattavien ja syrjimättömien palvelujen saatavuuden varmistamiseksi;

38. kehottaa jatkamaan sellaisten ohjelmien rahoitusta, joissa keskitytään naisten oikeuksien, vaikutusmahdollisuuksien ja autonomian edistämiseen ja sukupuolistuneen väkivallan kaikkien muotojen torjumiseen; kehottaa komissiota varmistamaan, että 85 prosentissa kaikista uusista ulkoisista toimista sukupuolten tasa-arvo otetaan huomioon merkittävänä tai pääasiallisena tavoitteena ja että 20 prosenttia kullekin maalle annettavasta virallisesta kehitysavusta osoitetaan ohjelmiin, joiden yhtenä päätavoitteena on sukupuolten tasa-arvo; kehottaa lisäksi komissiota varmistamaan

---

[1] https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/women#:~:text=When%20extreme%20weather%20disasters%20strike%2C%20women%20and,of%20climate%20change%20are%20women%20and%20girls.

perusteellisten sukupuolianalyysien, sukupuolen mukaan eritellyn tiedonkeruun, sukupuolitietoisen budjetoinnin ja sukupuolivaikutusten arvioinnin järjestelmällisen täytäntöönpanon;

39. pitää valitettavana, että OECD:n kehitysapukomitean avunantajien sukupuolten tasa-arvolle antama tuki väheni vuonna 2022 ensimmäistä kertaa kymmenen vuoden kasvun jälkeen[1]; panee merkille, että vain neljä prosenttia osoitettavissa olevasta julkisesta kehitysavusta keskittyi sukupuolten tasa-arvoon pääasiallisena tavoitteena[2]; painottaa tarvetta saada käyttöön uusia resursseja, jotta voidaan jatkaa sukupuolten tasa-arvon edistämistä; pitää valitettavana, että GAP III:n käynnistämisen jälkeen sukupuolten tasa-arvo on päätavoitteena vain 3,8 prosentissa kaikista sukupuolitietoisista / sukupuolen mukaan kohdennetuista toimista, mikä jää NDICI-asetuksessa määritellyn 5 prosentin tavoitteen alapuolelle[3]; kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota lisäämään merkittävästi sellaisten EU:n toimien määrää, joiden päätavoitteena on sukupuolten tasa-arvon edistäminen; kehottaa EU:ta lisäämään rahoitusta monenvälisille rahastoille, joilla edistetään sukupuolten tasa-arvoa, kuten YK:n tasa-arvojärjestö UN Women, ja seksuaali- ja lisääntymisterveyttä, kuten YK:n väestöohjelmarahasto ja AIDS:n, tuberkuloosin ja malarian torjunnan maailmanlaajuinen rahasto;

40. muistuttaa, että naiset tekevät yleensä suurimman osan palkattomasta koti- ja hoivatyöstä, ja toteaa, että tämä aiheuttaa suhteettoman rasitteen pienituloisille kotitalouksille, edistää köyhyyttä, epätasa-arvoa ja epävarmoja elinoloja sekä vähentää naisten osallistumista työmarkkinoille; kehottaa edistämään voimakkaammin jokaisen naisen oikeutta nauttia työ- ja yksityiselämänsä tasapainosta, jonka perustana ovat yhteinen vastuu ja työolot, jotka helpottavat yksityis-, perhe- ja työelämän yhteensovittamista; kehottaa nopeuttamaan toimia sukupuolten palkka- ja eläke-eron poistamiseksi, myös hoivataloudessa, sekä torjumaan työmarkkinoiden horisontaalista ja vertikaalista eriytymistä; kehottaa lisäksi varmistamaan naisille kattava, yhtäläinen ja merkityksellinen osallistuminen ja johtajuus päätöksentekorooleissa ja -mahdollisuuksissa julkisella ja yksityisellä sektorilla, myös rauhan ja turvallisuuden kaikilla osa-alueilla;

---

1 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html.

2 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html.

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/947, annettu 9. kesäkuuta 2021, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

kehottaa edistämään edelleen naisten osallistumista tieteeseen, teknologiaan, insinööritieteisiin ja matematiikkaan;

41. toteaa, että sukupuolten tasa-arvon edistymistä EU:ssa haittaaviin kielteisiin suuntauksiin, kuten sukupuolistuneeseen väkivaltaan ja yleiseen seksistiseen poliittiseen keskusteluun, on reagoitava nopeasti; suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti komission naisten oikeuksien edistämissuunnitelmaan, sillä se ohjaa EU:n tulevia toimia tällä alalla sekä unionissa että sen ulkopuolella ja uuden, vuodesta 2026 voimaan tulevan sukupuolten tasa-arvoa koskevan strategian laatimista; korostaa, että tällä edistämissuunnitelmalla olisi nopeutettava lainsäädännöllisten ja muiden toimenpiteiden täytäntöönpanoa, jotta kestävän kehityksen tavoitteessa 5 saadaan aikaan lisää edistystä ja vastuuvelvollisuutta, ja kehottaa jäsenvaltioita osallistumaan tähän tiiviimmin; kehottaa soveltamaan seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluihin, intersektionaalisen syrjinnän torjuntaan ja haavoittuvassa asemassa olevien naisten suojeluun kokonaisvaltaista lähestymistapaa;

42. pitää valitettavana, että kansalaisjärjestöihin ja erityisesti naisten oikeuksia edistäviin järjestöihin kohdistuu yhä enemmän perusteettomia hyökkäyksiä sekä EU:ssa että koko maailmassa; korostaa tarvetta perustaa suojelumekanismi ihmisoikeuksien puolustajille EU:ssa ja kiinnittää siinä erityistä huomiota naisiin, hlbtiq+ -henkilöihin sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyvien ihmisoikeuksien puolustajiin; kehottaa panemaan sukupuolten tasa-arvoa koskevat politiikat (toimintasuunnitelma sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi, sukupuolten tasa-arvoa koskeva EU-strategia) kaikilta osin täytäntöön, myös niiden seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia koskevien näkökohtien osalta, ja vaatii tukemaan tätä täytäntöönpanoa on riittävällä rahoituksella esimerkiksi naisten oikeuksia ja seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia edistäville organisaatioille sekä perhesuunnittelua koskevalla tiedotuksella, kohtuuhintaisella ehkäisyllä, maksuttomalla, turvallisella ja laillisella abortilla ja äitiysterveydenhuollolla; korostaa, että naisten oikeuksia ajavat järjestöt ovat jatkuvasti ja järjestelmällisesti alirahoitettuja ja saavat maailmanlaajuisesti alle yhden prosentin julkisesta kehitysavusta;

43. toteaa, että edistyksestä huolimatta 122 miljoonaa tyttöä maailmanlaajuisesti ei edelleenkään pääse käymään koulua[1]; korostaa, että yhtäläinen pääsy koulutukseen on välttämätöntä kestävän kehityksen, köyhyyden vähentämisen ja taloudellisen vaurauden kannalta, koska se antaa naisille ja tytöille mahdollisuuden osallistua täysipainoisesti yhteiskuntaan; kehottaa sisällyttämään koulutuspolitiikkaan sukupuolinäkökohdat huomioon ottavia strategioita tämän eriarvoisuuden torjumiseksi; kehottaa

---

1 https://www.unwomen.org/en/news-stories/press-release/2025/03/fast-facts-30-years-of-uneven-progress-for-adolescent-girls.

jäsenvaltioita varmistamaan, että perus- ja keskiasteen kouluissa tarjotaan opetusta, jossa keskitytään sukupuolistuneen väkivallan ja sukupuolistereotypioiden torjuntaan; korostaa, että tyttöjen koulutukseen investoiminen hyödyttää valtavasti tulevia sukupolvia, sillä se edistää suoraan heidän perusoikeuksiensa toteutumista ja heidän suojelemistaan kaikilta väkivallan muodoilta ja auttaa myös parantamaan kokonaisten yhteiskuntien hyvinvointia;

44. on tietoinen naisten ja tyttöjen suhteettomasta haavoittuvuudesta konflikteissa ja humanitaarisissa kriiseissä, esimerkiksi seksuaalisen ja sukupuolistuneen väkivallan, pakkomuuton ja keskeisten palvelujen häiriöiden lisääntyneen riskin vuoksi; tähdentää naisten ja tyttöjen ratkaisevaa roolia rauhanrakentamisessa, konfliktien ratkaisemisessa ja konfliktien jälkeisessä jälleenrakennuksessa ja pitää olennaisen tärkeänä heidän osallistumistaan rauhanneuvotteluihin ja päätöksentekoprosesseihin naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman mukaisesti;

45. kehottaa vahvistamaan politiikkoja ja toimia, joilla edistetään maan ja luottojen saatavuutta, mahdollisuutta yrittäjyyteen ja koulutukseen sekä pääsyä työhön ja terveyspalveluihin erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville naisille ja tytöille, vammaisille naisille, raskaana oleville naisille ja maaseudun naisille;

46. panee merkille kokemukset, jotka on lueteltu vuonna 2024 julkaistussa yhteisessä raportissa ”Are we getting there?” A synthesis of the UN system evaluations of SDG 5”, muun muassa sen, että on tärkeää saada miehet ja pojat vaikuttavalla tavalla mukaan ohjelmiin ja aloitteisiin, joista he saavat tietoa ja apua käyttäytymisen muuttamisessa, jota tarvitaan tavoitteiden saavuttamiseksi, sekä sen, että tavoitteita on priorisoitava kestävämmin ja kattavammin humanitaarisissa yhteyksissä;

47. pitää valitettavana hlbtiq+ -henkilöiden oikeuksien taantumista ja transfobiaa, joka uhkaa sukupuolten tasa-arvoa; tuomitsee sen, että vuosina 2021–2022 pelkästään kolmen hlbtiq+ -henkilöiden oikeuksia vastustavan järjestön ilmoittamat tulot olivat miljardi Yhdysvaltain dollaria, kun taas kaikkialla maailmassa 8 000 tuensaajaa, jotka edustavat hlbtiq+ -henkilöitä, saivat yhteensä 905 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria[1]; varoittaa, että sukupuolten tasa-arvon vastaisen toiminnan rahoitus on huolestuttavasti lisääntynyt ja että sillä pyritään heikentämään viime vuosikymmenten edistyksellisiä saavutuksia naisten ja hlbtiq+ -henkilöiden oikeuksissa;

---

[1] ODI:n toimintapoliittinen katsaus ”Where next for feminist foreign policy – on funding feminist movements?”, https://media.odi.org/documents/ODI-ET-FundingMovements-PB-EN-May24-Final.pdf.

48. kehottaa EU:ta kieltämään eheytyskeskukset jäsenvaltioissa ja tekemään kaikkensa estääkseen tällaiset käytännöt kaikkialla;

Kestävän kehityksen tavoite 8: Edistetään kaikkia koskevaa kestävää talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä ihmisarvoisia työpaikkoja

49. on erittäin huolissaan siitä, että kestävän kehityksen tavoitteeseen 8 lukeutuu eniten sellaisia vuoden 2025 korkean tason poliittisen foorumin perusteellisen tarkastelun alaan kuuluvia alatavoitteita, joissa edistyminen on pysähtynyt tai jotka ovat jopa heikentyneet perustasosta;

50. ilmaisee huolensa siitä, että viime vuosikymmenen aikana työntekijöiden oikeudet, yhdistymisvapaus ja työehtosopimusneuvotteluoikeudet ovat kaventuneet, ja korostaa tämän kielteistä vaikutusta sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen sekä toimia kaikkia koskevien tuottavan työllisyyden ja ihmisarvoisten työpaikkojen edistämiseksi; pitää valitettavana, että viidennes maailman väestöstä asuu maissa, joissa eriarvoisuus on suurta[1]; vahvistaa, että on tarpeen lujittaa sosiaalisia toimenpiteitä, joilla puututaan epätasa-arvoon ketään ei jätetä -periaatteen mukaisesti ja ottaen huomioon inflaation sosiaaliset seuraukset, kasvavat budjettipaineet, geopoliittiset jännitteet sekä ilmastonmuutoksen ja äärimmäisten sääilmiöiden työntekijöiden terveydelle ja turvallisuudelle aiheuttamat riskit; korostaa oikeudenmukaisen siirtymän merkitystä pyrittäessä hiilivapaaseen talouteen sen varmistamiseksi, että siirtymä on kaikille osapuolille mahdollisimman oikeudenmukainen ja osallistava;

51. kehottaa vahvistamaan toimintapolitiikkaa ja toteuttamaan rohkeita toimia osallistavan ja kestävän talouskehityksen edistämiseksi; kehottaa EU:ta ja maailmanlaajuisia kumppaneita käyttämään Global Gatewayn kaltaisia välineitä, jotta voidaan hyödyntää monia eri rahoituslähteitä, kuten yksityisen sektorin investointeja, noudattaa sosiaalisia ja ympäristöä koskevia normeja ja edistää sellaisten ihmisarvoisten työpaikkojen luomista, joilla vähennetään tuloeroja ja varmistetaan, ettei ketään jätetä jälkeen; ottaa huomioon yksityisen rahoituksen merkityksen kurottaessa umpeen rahoitusvajetta kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa; korostaa kuitenkin, että terveydenhuollon, koulutuksen ja sosiaalisen suojelun kaltaisiin kriittisiin palveluihin tarvitaan julkisia investointeja;

52. korostaa, että alueelliseen ja asumiseen liittyvään eriarvoisuuteen on puututtava tukemalla kohtuuhintaisten, asianmukaisten ja energiatehokkaiden asuntojen saatavuutta erityisesti epäsuotuisilla kaupunki- ja maaseutualueilla; kehottaa lisäämään investointeja yhdennettyyn yhteisöjen kehitykseen, sosiaaliseen infrastruktuuriin

---

1 https://www.worldbank.org/en/publication/poverty-prosperity-and-planet.

ja peruspalveluihin, joilla edistetään sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja taloudellista osallisuutta; kannustaa tukemaan paikallis- ja alueviranomaisia sellaisten kestävien, osallistavien ja häiriönsietokykyisten kehitysstrategioiden täytäntöönpanossa, joissa yhdistetään ilmasto, terveys, asuminen, liikkuvuus ja sosiaalinen osallisuus;

53. ilmaisee huolensa siitä, että talouskasvu on monissa kehitysmaissa edelleen hidasta ja epätasaista ja sitä haittaavat usein rakenteelliset heikkoudet, taloudellinen eriarvoisuus, poliittinen epävakaus ja ulkoiset häiriöt sekä ilmastonmuutoksen kasvava vaikutus; korostaa, että paikallisilla aloitteilla, joilla vastataan yhteisön ainutlaatuisiin tarpeisiin, on ratkaiseva merkitys tasapuolisen talouskasvun edistämisessä; korostaa, että talouskäytäviä koskeva alueellinen yhteistyö edistää kauppaa, investointeja, kestävää teollistumista ja talouden monipuolistamista;

54. suosittelee lisäämään julkisia ja yksityisiä investointeja tutkimukseen, kestäviin liiketoimintakäytäntöihin, vihreään ja digitaaliseen siirtymään, laadukkaaseen koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen, uudelleen- ja täydennyskoulutus mukaan luettuina, ja mukauttamaan ne markkinoiden kysyntään sekä tukemaan pieniä ja keskisuuria yrityksiä ja startup-yrityksiä rahoituksen saannissa ja edistämään investointeja ja innovointia; toteaa jälleen, että on kiinnitettävä erityistä huomiota naisten taloudellisen voimaannuttamisen edistämiseen ja tasapuolisten liiketoimintamahdollisuuksien varmistamiseen; kehottaa laatimaan työpaikoilla vammaisia henkilöitä koskevia osallistavia käytäntöjä;

55. muistuttaa nuorten työllisyyttä ja koulutusta sekä ammatillista koulutusta tukevien politiikkojen merkityksestä; painottaa, että nuoren väestön määrä kasvaa globaalissa etelässä ja että tällä on merkitystä kestävän kehityksen kannalta; toteaa painokkaasti, että on tärkeää luoda vahvempia yhteyksiä koulutuksen, osaamisen kehittämisen ja työllisyyden välille, jotta voidaan tarjota mahdollisuus saada ihmisarvoista työtä nopeasti muuttuvilla työmarkkinoilla;

56. korostaa, että talouskasvun edistämiseen tähtääviä aloitteita tulisi edistää yhdessä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, sukupuolten tasa-arvon, työntekijöiden oikeuksien ja ympäristönsuojelun kanssa; kehottaa EU:ta sitoutumaan rakentavasti YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevan sopimuksen hyväksymiseen ja tekemään työtä sen eteen;

57. pitää valitettavana, että yli puolet maailman työvoimasta on epävirallisissa työsuhteissa[1], mikä on merkittävä este sosiaaliselle oikeudenmukaisuudelle ja osallistavalle kasvulle; ilmaisee syvän huolensa siitä, että vähiten kehittyneissä maissa Saharan eteläpuolisessa Afrikassa sekä Keski- ja Etelä-Aasiassa lähes yhdeksän kymmenestä työntekijästä työskentelee epävirallisessa työsuhteessa[2];

58. toteaa, että bruttokansantuote on edelleen tärkeä taloudellisen suorituskyvyn indikaattori mutta myös muita sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä ulottuvuuksia kuvastavia mittareita olisi otettava huomioon, jotta talouspoliittiseen päätöksentekoon voidaan soveltaa tasapainoisempaa ja tietoon perustuvaa lähestymistapaa;

59. kehottaa toteuttamaan lisätoimenpiteitä pakkotyön ja ihmiskaupan kitkemiseksi ja kaikenlaisen lapsityövoiman käytön, myös lapsisotilaiden värväyksen ja käytön, lopettamiseksi;

Kestävän kehityksen tavoite 14: Säilytetään meret ja merten tarjoamat luonnonvarat sekä edistetään niiden kestävää käyttöä

60. korostaa, että merten pilaantuminen, rannikoiden rehevöityminen, valtamerten happamoituminen, lämpötilan nousu, liikakalastus, meriluonnon monimuotoisuuden väheneminen, elinympäristöjen tuhoutuminen, kestämättömät teolliset käytännöt, vedenalainen melu ja sisävesien pilaantuminen ovat hälyttäviä suuntauksia, jotka uhkaavat erikseen ja yhdessä meriekosysteemejä ja rannikkoyhteisöjä etenkin kehitysmaissa ja haavoittuvilla alueilla ja haittaavat kestävän kehityksen tavoitteen 14 alatavoitteiden saavuttamista;

61. pitää valitettavana todellisen edistymisen puutetta ja joissakin tapauksissa jopa heikkenemistä kestävän kehityksen tavoitteen 14 alatavoitteissa ja toteaa tämän johtuvan etenkin tehokkaiden toimenpiteiden puutteesta sekä kasvavasta taloudellisesta paineesta; pitää erittäin huolestuttavana sitä, että yhtäkään kestävän kehityksen tavoitteen 14 vuoden 2020 alatavoitetta ei saavutettu; katsoo, että koska tavoitteissa edistyminen on ollut vain vähäistä tai kohtalaista ja pysähtyneisyys ja heikkeneminen puolestaan runsasta, maailmanlaajuisten toimien vauhti ja laajuus ovat kaukana siitä, mitä tarvitaan kestävän kehityksen tavoitteen 14 alatavoitteiden saavuttamiseen ajoissa; palauttaa mieliin, että tasapuolisuus sekä

---

1 https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/04/informality-and-globalisation_d7548f2e/c945c24f-en.pdf , https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

hyötyjen että kustannusten jakamisen suhteen on olennaisen tärkeää kestävän kehityksen tavoitteen 14 saavuttamiseksi;

62. toteaa, että kestävän kehityksen tavoite 14 kuuluu edelleen vähiten rahoitettuihin kestävän kehityksen tavoitteisiin ja että nykyisen rahoitusvajeen arvioidaan olevan noin 150 miljardia Yhdysvaltain dollaria vuodessa; korostaa, että YK:n vuoden 2025 valtamerikonferenssissa olisi annettava uutta pontta nykyisen rahoitusvajeen poistamiseksi ja luotava vakaa ja mahdollistava ympäristö, jossa kestävän kehityksen tavoitteen 14 alatavoitteiden saavuttamiseen voidaan saada lisärahoitusta; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita lisäämään rahoitusosuuttaan meriekosysteemien suojelemiseen ja ennallistamiseen; kehottaa komissiota osoittamaan eurooppalaiselle valtamerisopimukselle kohdennettua rahoitusta valtamerten suojeluun ja oikeudenmukaiseen siirtymään kestävään siniseen talouteen, joka hyödyttää rannikkoyhteisöjä, talouskasvua ja koko yhteiskuntaa;

63. korostaa, että valtamerta on suojeltava yhtenäisenä kokonaisuutena ja käytettävä kestävällä tavalla; kehottaa omaksumaan kokonaisvaltaisen toimintatavan, jossa yhdistyvät ympäristönsuojelu ja ennallistaminen, vauraus, sosiaalinen tasapuolisuus, kestävyys ja kilpailukyky, ja luomaan kattavan kehyksen, joka toimii yhteisenä lähtökohtana kaikille valtameriin liittyville politiikoille; odottaa tulevan eurooppalaisen valtamerisopimuksen toimivan kansainvälisenä esimerkkinä siten, että se tarjoaa tällaisen kokonaisvaltaisen toimintatavan kaikissa valtameriin liittyvissä politiikoissa ja johdonmukaisuutta kaikilla valtameriin liittyvillä politiikan aloilla;

64. katsoo, että tarvitaan kiireellisesti sitovia maailmanlaajuisia toimenpiteitä ja ekosysteemilähtöistä toimintatapaa puutteiden korjaamiseksi, toimien nopeuttamiseksi ja valtamerten pitkän aikavälin terveyden varmistamiseksi myös ja etenkin muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa; korostaa, että tällaisilla toimenpiteillä olisi varmistettava ihmisoikeuksien ja meriekosysteemien suojelu; pitää erityisen tarpeellisena tukea oikeudenmukaista siirtymää kestävään kalastukseen, torjua laitonta, ilmoittamatonta ja sääntelemätöntä kalastusta, puuttua haitallisten vieraslajien määrän kasvuun, lisätä avoimuutta kala- ja äyriäisalalla, suojella pienimuotoista kalastusta harjoittavien kalastajien oikeuksia, tehostaa merten suojelu- ja ennallistamistoimia ja hyväksyä maailmanlaajuinen sopimus muovisaasteesta; palauttaa mieliin, että EU:n luonnon ennallistamista koskeva laki on yksi välineistä, joilla EU voi täyttää meri- ja rannikkoekosysteemien ennallistamista koskevat kansainväliset sitoumuksensa;

65. kehottaa tehostamaan maailmanlaajuisia toimia valtamerten happamoitumisen ja lämpenemisen torjumiseksi, jotta voidaan turvata valtameren rooli maapallon tärkeimpänä hiilinieluna ja suojella merten eliöstöä ja ravintoverkkoa;

66. panee tyytyväisenä merkille YK:n valtamerisopimuksen (sopimus biologisesta monimuotoisuudesta kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla) hyväksymisen; pitää kuitenkin valitettavana, että tähän mennessä vain yksi EU:n 27 jäsenvaltiosta on ratifioinut kyseisen sopimuksen; kehottaa kaikkia EU:n jäsenvaltioita saattamaan omat ratifiointiprosessinsa nopeasti päätökseen; kehottaa osapuolia jatkamaan työtä valtameriä ja ilmastonmuutosta koskevan YK:n vuoropuhelun parissa ja varmistamaan sopimuksen nopean täytäntöönpanon muun muassa ottamalla käyttöön EU:n maailmanlaajuisen valtameriohjelman varoja; suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen YK:n valtamerisopimuksen sisällyttämisestä EU:n lainsäädäntöön;

67. palauttaa mieliin Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehyksen tavoitteen 3 mukaisen sitoumuksen suojella tehokkaasti vähintään 30 prosenttia maa- ja sisävesialueista sekä rannikko- ja merialueista vuoteen 2030 mennessä perustamalla suojelualueita ja ottamalla käyttöön muita tehokkaita alueperusteisia suojelutoimenpiteitä; katsoo, että meri- ja rannikkoalueiden suojelualueiden laajentamiseksi edelleen tarvitaan lisätoimia, jotta 30 prosentin tavoite saavutetaan ja voidaan helpottaa merten eläinlajien, luontotyyppien, ekosysteemien ja luonnonvarojen säilyttämistä ja kestävää hoitoa; pitää valitettavana, että EU ei ole saavuttamassa tavoitteitaan suojella 30 prosenttia merialueistaan vuoteen 2030 mennessä;

68. on huolestunut merten pilaantumisen lisääntymisestä ja toteaa, että sen arvioidaan kaksin- tai kolminkertaistuvan vuoteen 2040 mennessä; korostaa, että suuri osa valtameriin kohdistuvasta pilaantumispaineesta johtuu maalla tapahtuvasta toiminnasta; kehottaa kiireellisesti tehostamaan toimenpiteitä merten pilaantumisen lopettamiseksi sekä EU:n että kansainvälisellä tasolla ja nopeuttamaan toimenpiteiden täytäntöönpanoa; painottaa, että muovit muodostavat merten roskaantumisen suurimman, haitallisimman ja pysyvimmän osuuden; pitää valitettavana, että muovisaastetta koskevan ensimmäisen oikeudellisesti sitovan maailmanlaajuisen välineen hyväksymisestä ei ole tehty päätöstä; kehottaa hyväksymään kunnianhimoisen ja sitovan muovisaastetta koskevan maailmanlaajuisen sopimuksen, kun hallitustenvälisiä neuvotteluja jatketaan vuonna 2025; tukee EU:n kantaa, jonka mukaan lopulliseen sopimukseen olisi sisällytettävä tavoite vähentää uusien muovipolymeerien tuotantoa;

69. pitää tärkeänä edistää EU:n saasteettomuustoimintasuunnitelmaa, joka sisältää merkittäviä tavoitteita veden laadun parantamiseksi sekä jätteen syntymisen ja ravinnehävikin vähentämiseksi; panee merkille, että vain 37 prosenttia Euroopan pintavesistä on ekologiselta tilaltaan terveitä ja että ravinteiden aiheuttama pilaantuminen aiheuttaa vuosittain yli 75 miljardin euron

kustannukset[1]; toteaa lisäksi, että vuoden 2025 saasteettomuuden seuranta- ja ennusteraportin mukaan vain kaksi saasteettomuustavoitetta on aikataulussa; korostaa, että ympäristölainsäädännön täytäntöönpano ja sen valvonta ovat ratkaisevan tärkeitä vuoden 2030 saasteettomuustavoitteiden saavuttamiseksi ja että lisätoimia tarvitaan; kehottaa jälleen komissiota ehdottamaan vuoteen 2030 ulottuvia kunnianhimoisia EU:n tavoitteita, jotta vähennetään merkittävästi EU:n materiaali- ja kulutusjalanjälkiä ja saadaan ne pysymään maapallon kestävyyden rajoissa vuoteen 2050 mennessä, kuten kahdeksannessa ympäristöalan toimintaohjelmassa edellytetään; korostaa lisäksi tarvetta hyödyntää nykyaikaisia teknologioita, myös tekoälyä, pilaantumisen seuraamiseksi;

70. pitää tärkeänä, että avomerilouhinnassa sovelletaan ennalta varautumisen periaatetta; muistuttaa tässä yhteydessä tukevansa kaupallisen avomerilouhinnan kansainvälistä kieltoa siihen saakka, kunnes avomerilouhinnan vaikutuksista meriympäristöön, meriluonnon monimuotoisuuteen ja ihmisten toimintaan merellä on riittävästi tutkimustietoa[2];

71. korostaa, että kestävien kalakantojen jatkuva väheneminen tuo korostetusti esiin sellaisen sääntelykehyksen merkityksen, jossa noudatetaan ekosysteemiin perustuvaa lähestymistapaa sekä sellaisten tehokkaiden ja avointen seurantajärjestelmien merkityksen, joilla edistetään kestäviä kalastuskäytäntöjä ja torjutaan laitonta, ilmoittamatonta ja sääntelemätöntä kalastusta; suhtautuu myönteisesti WTO:n kalastustukia koskevaan sopimukseen merkittävänä edistysaskeleena pyrittäessä lopettamaan liikakalastusta lisäävät haitalliset tuet; kehottaa WTO:n jäseniä, jotka eivät ole vielä jättäneet hyväksymiskirjaansa, tekemään niin, jotta sopimus voi tulla voimaan; kehottaa lisäksi WTO:n jäseniä luopumaan vaiheittaan ympäristölle haitallisista tuista merialojen taloudellisessa toiminnassa, myös haitallisista kalastustuista;

72. on tietoinen siitä, että kestävät kalastuskäytännöt, joihin yhteisö osallistuu, ovat keskeisessä asemassa liikakalastuksen vähentämisessä ja merten luonnonvarojen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden varmistamisessa; muistuttaa, että monet pienimuotoista kalastusta harjoittavat yhteisöt ovat edelleen syrjäytyneitä ja kohtaavat epäreilua kilpailua; toteaa, että on olennaisen tärkeää edistää rannikko- ja saariyhteisöjen häiriönsietokykyä ja sinisen talouden tarjoamia mahdollisuuksia EU:n ympäristölainsäädännön ja -tavoitteiden mukaisesti ja varmistaa

---

1 https://environment.ec.europa.eu/topics/water/water-wise-eu/polluted-water_en.

2 Euroopan parlamentin päätöslauselma 7. helmikuuta 2024 Norjan hiljattain tekemästä päätöksestä edistää merenpohjan kaivostoimintaa arktisella alueella (EUVL C, C/2024/6333, 7.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6333/oj).

juomaveden saatavuus, kestävä liikenne, sääntöihin perustuva kalastus, kestävä matkailu ja yrittäjyys sekä palvelujen oikeudenmukainen saatavuus; kehottaa komissiota edistämään kalastusta koskevia kansainvälisiä normeja, jotta varmistetaan muun muassa maailmanlaajuisesti tasapuoliset toimintaedellytykset;

73. kehottaa EU:ta vahvistamaan ja lisäämään tukeaan valtameritieteelle; kannustaa edistämään tieteellistä tutkimusta ja täsmällisen tiedon levittämistä sekä kehittämään ja jakamaan parhaita käytäntöjä; korostaa, että valtamerten hoitoa koskeva politiikka on yhdistettävä perinteiseen tietämykseen, tieteeseen ja yhteisöjen osallistumiseen; kehottaa kehittämään ja ottamaan käyttöön aluelähtöisiä hallintavälineitä yhdessä muiden asianmukaisten suojelutoimenpiteiden kanssa;

Kestävän kehityksen tavoite 17: Vahvistetaan täytäntöönpanokeinoja ja elvytetään kestävään kehitykseen tähtäävää globaalia kumppanuutta

74. kehottaa EU:ta edelleen kannattamaan monenvälisyyttä ja toimimaan sen hyväksi ja toimimaan maailmanlaajuisesti johtoasemassa edistettäessä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpanoa sekä lujittamaan kansainvälisiä sopimuksia, kuten Pariisin sopimusta, biologista monimuotoisuutta koskevaa yleissopimusta ja alueellisia suojelualoitteita;

75. korostaa, että vahvistamalla näkyvästi sitoutumisensa kestävän kehityksen tavoitteisiin nykyisessä vaikeassa ja epävarmassa geopoliittisessa tilanteessa EU antaa selkeän signaalin kumppaneille eri puolilla maailmaa ja tukee maailmanlaajuista toimintaansa; on huolestunut neljän biljoonan Yhdysvaltain dollarin investointivajeesta kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa[1]; korostaa, että EU:n sitoutumista kestävän kehityksen tavoitteisiin olisi tuettava kunnianhimoisilla rahoitussitoumuksilla seuraavassa vuosien 2028–2034 monivuotisessa rahoituskehyksessä; kehottaa EU:ta noudattamaan kehitysyhteistyössä tehostettua lähestymistapaa ja aktivoimaan muita kansainvälisiä toimijoita ja jatkamaan niiden kanssa rakentavaa yhteistyötä pyrittäessä tehostamaan kestävän kehityksen toimia ja tukemaan rauhaa, sukupuolten tasa-arvoa ja inhimillistä kehitystä;

76. vahvistaa, että julkinen kehitysapu on edelleen keskeinen julkisen rahoituksen lähde ja olennaisen tärkeä väline köyhyyden vähentämisessä, eriarvoisuuteen puuttumisessa ja kaikkein haavoittuvimpien yhteisöjen tukemisessa, etenkin hauraissa, konflikteista kärsivissä ja vähiten kehittyneissä maissa;

77. pitää valitettavana, että useat EU:n jäsenvaltiot ovat vähentäneet julkista kehitysapua; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita ja globaaleja

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

kumppaneita noudattamaan sitoumustaan julkiseen kehitysapuun kehityspolitiikkansa keskeisenä pilarina ja varmistamaan, että osoitetaan riittävästi rahoitusta, jotta täytetään sitoumus, jonka mukaan 0,7 prosenttia bruttokansantulosta käytetään julkiseen kehitysapuun ja 0,2 prosenttia julkisesta kehitysavusta osoitetaan vähiten kehittyneille maille; korostaa lisäksi, että tällä hetkellä vain 12 prosenttia julkisesta kehitysavusta kohdistuu lapsiin, vaikka heidän osuutensa julkista kehitysapua saavien maiden väestöstä on merkittävä; kehottaa poistamaan esteitä, myös hallinnollista rasitetta, jotta apu tavoittaa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevat yhteisöt;

78. kehottaa EU:ta vahvistamaan rooliaan edistettäessä kansainvälisellä tasolla vahvempia rahoitussitoumuksia kehitysapuun ja humanitaariseen apuun, mukaan lukien kestävän kehityksen tavoitteet ja Pariisin sopimus, ja erityisesti tuettaessa ilmastonmuutokseen sopeutumista ja selviytymiskykyä haavoittuvimmilla alueilla, kuten pienissä kehittyvissä saarivaltioissa ja vähiten kehittyneissä maissa; kehottaa lisäksi EU:ta varmistamaan, että ilmastorahoitustavoitteet saavutetaan ja asetetaan etusijalle monenvälisissä neuvotteluissa ja maailmanlaajuisissa kumppanuuksissa; korostaa, että EU:n taloudellisten etujen edistämiseen olisi kuuluttava myös vakaiden ja molemminpuolisia etuja palvelevien kumppanuuksien luominen ja että kaikki EU:n ulkopoliittiset toimet on sisällytettävä Agenda 2030 -toimintaohjelman laajempaan kehykseen, kun taas EU:n kehityspolitiikassa ja EU:n julkisen kehitysavun käytössä olisi edelleen keskityttävä köyhyyden lievittämiseen OECD:n kehitysapukomitean määritelmän mukaisesti;

79. korostaa, että globaalin etelän maiden aliedustukseen maailmanlaajuisessa hallinnossa on kiireellisesti puututtava ja että on edistettävä osallistavampaa kansainvälistä rahoitusrakennetta; pitää etelä–etelä-yhteistyötä ja kolmenvälistä yhteistyötä ratkaisevan tärkeänä Agenda 2030 -toimintasuunnitelman täytäntöönpanon kannalta;

80. korostaa YK:n ensiarvoista merkitystä monenvälisen järjestelmän ytimenä, jotta voidaan luoda rauhanomainen, oikeudenmukainen, tasa-arvoinen, osallistava ja sääntöihin perustuva maailmanlaajuinen järjestelmä, joka hyödyttää kaikkia ja jossa ketään ei jätetä jälkeen; ilmaisen tässä yhteydessä tukensa YK:n turvallisuusneuvoston nopeille ja tehokkaille uudistuksille; korostaa, että kansainvälisen kehitysyhteistyön maailmanlaajuista hallintotapaa on kiireellisesti tarkistettava ja uudistettava erityisesti tilanteessa, jossa monet maat ovat vähentäneet maailmanlaajuista apua; korostaa, että kansainvälisen rahoitusjärjestelmän uudistusten taustalla olisi oltava se, että vahvistetaan sitoutuminen monenvälisyyteen;

81. korostaa useiden sidosryhmien kumppanuuksien sekä paikallishallintojen, kansalaisyhteiskunnan sekä nuorten ja naisten

edustajien merkityksellisen osallistumisen ratkaisevaa roolia kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa sekä alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen kattavaa ja tehokasta osallistumista maailmanlaajuisiin kumppanuuksiin YK:n alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan YK:n julistuksen mukaisesti; painottaa nuorten johtamien aloitteiden tarvetta, etenkin globaalissa etelässä ja alueilla, joihin ilmasto vaikuttaa;

82. ottaa huomioon kansalaisyhteiskunnan järjestöjen elintärkeän ja monitahoisen roolin kestävän kehityksen tavoitteiden edistämisessä sellaisten paikallisjohtoisten tilannekohtaisten strategioiden avulla, joilla lisätään paikallisten toimijoiden vaikutusmahdollisuuksia ja varmistetaan laajapohjainen ja osallistava osallistuminen yhteiskunnan kaikilla tasoilla; kehottaa tässä yhteydessä lisäämään haavoittuvassa asemassa olevien yhteisöjen osallistumista kestävän kehityksen tavoitteisiin liittyvien politiikkojen suunnitteluun ja seurantaan sekä vahvistamaan yhteistyötä, resurssien käyttöönottoa ja useiden sidosryhmien osallistumista kestävän kehityksen tavoitteiden edistämiseksi; peräänkuuluttaa kansalaisyhteiskunnan osallistumista ja kansalaistoimintaympäristöä sen varmistamiseksi, että julkisilla varoilla ei voida rahoittaa sortohallintoja; korostaa, että rakennerahoituksen saatavuus on välttämätöntä, jotta kansalaisyhteiskunta voi osallistua tehokkaasti päätöksentekoon;

83. kehottaa seuraamaan paremmin kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista alue- ja paikallistasolla, muun muassa tukemalla vapaaehtoisia paikallisia arviointeja; tähdentää, että on tärkeää parantaa luotettavien tietojen saatavuutta ja kerätä ja käyttää tulojen, iän, sukupuolen, vammaisuuden ja maantieteellisen sijainnin mukaan eriteltyjä tietoja; korostaa tarvetta nykyaikaistaa tilastointia ja vahvistaa tietovalmiuksien kehittämistä globaalin etelän maissa;

84. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tukemaan maailmanlaajuisia velkahelpotuksia ja velkajärjestelyä kehitysmaille, etenkin globaalissa etelässä, ottaen huomioon YK:n kauppa- ja kehitysperiaatteet, joilla edistetään vastuuntuntoista lainanantoa valtioille ja valtioiden vastuuntuntoista lainanottoa; kehottaa lisäksi uudistamaan kattavasti maailmanlaajuisia rahoituslaitoksia, myös kansainvälisiä kehityspankkeja, jotta ne pystyvät tukemaan kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista tehokkaammin, tasapuolisemmin ja vastuullisemmin; korostaa, että nykyisiin välineisiin tai kehityspankkeihin, kuten Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankkiin, olisi kiinnitettävä enemmän huomiota;

85. korostaa, että naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline – Globaali Eurooppa, mukaan lukien Global Gateway -ohjelmat, olisi mukautettava kestävän kehityksen tavoitteisiin, Pariisin sopimukseen ja inhimillisen kehityksen indikaattoreihin; kehottaa ottamaan parlamentin paremmin mukaan ja kehottaa sitä ottamaan aktiivisemman roolin Global Gateway -ohjelmien

valvonnassa, jotta taataan niiden tehokkuus ja asianmukainen täytäntöönpano;

86. katsoo ehdottomasti, että Global Gateway -aloite edellyttää strategisempaa ja koordinoidumpaa lähestymistapaa, johon sisällytetään tiukkoja kriteereitä kestävän kehityksen tavoitteiden ja Pariisin sopimuksen tavoitteiden sekä EU:n perusarvojen, kuten ihmisoikeuksien, hyvän hallintotavan, demokratian, avoimuuden ja ympäristön kestävyyden, kanssa; toteaa, että Global Gateway -aloitteella voidaan edistää kestävää kehitystä; korostaa, että sen suunnitteluprosessin on oltava avoin ja siinä on oltava selkeät mekanismit sen vaikutusten seuraamista ja arviointia varten;

87. korostaa, että Global Gateway -hankkeita koskevaa viestintää ja niiden koordinointia ja yhdenmukaistamista EU:n nykyisten kehityspolitiikkojen kanssa on selkeytettävä; korostaa tässä yhteydessä, että EIP:n olisi tehostettava yhteistyötään muiden kansainvälisten rahoituslaitosten ja kansallisten kehityspankkien kanssa, jotta sen toimilla olisi mahdollisimman suuri vaikutus, ja samalla varmistettava, että sen toiminta on täysin Pariisin sopimuksen tavoitteiden ja kestävän kehityksen tavoitteiden mukaista;

88. kehottaa jälleen painokkaasti komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan yhteistyötä kumppaneiden kanssa järjestäytyneen rikollisuuden, korruption, laittomien rahavirtojen, haitallisen verokilpailun, veronkierron ja verovilpin torjumiseksi; kehottaa laajentamaan yhteistyötä kehitysmaiden kanssa veroasioissa, myös valmiuksien, digitalisaation ja niiden verojärjestelmien vahvistamisen osalta; suhtautuu myönteisesti hallitustenvälisen prosessin käynnistämiseen YK:n verosopimuksen hyväksymiseksi kansainvälisen veroyhteistyön uudeksi maailmanlaajuiseksi kehykseksi; korostaa progressiivisen verotuksen keskeistä roolia tulojen turvaamisessa kestävän kehityksen rahoittamiseksi; kannattaa G20-maiden valtiovarainministerien päätöstä varmistaa, että erittäin varakkaita yksityishenkilöitä verotetaan tehokkaasti;

Tulevaisuudennäkymät

89. muistuttaa, että kestävän kehityksen tavoitteet ovat ainoat maailmanlaajuisesti sovitut ja kattavat tavoitteet, jotka koskevat sekä kehittyneiden maiden että kehitysmaiden suuria haasteita, ja että ne ovat paras väline näiden ongelmien perimmäisiin syihin puuttumiseen; korostaa, että Agenda 2030 -toimintaohjelman saavuttaminen edellyttää maailmanlaajuista yhteistyötä ja kaikkien toimijoiden tehostettua ja nopeutettua toimintaa; kehottaa EU:ta panostamaan entistä enemmän ja ottamaan johtoaseman edistymisessä näinä viitenä vuotena ennen vuoden 2030 määräaikaa, jotta voidaan nopeuttaa toimintaa kielteisten suuntausten kääntämiseksi ja edistää oikeudenmukaisempaa, rauhanomaisempaa ja kestävämpää tulevaisuutta kaikille;

90. korostaa, että kehitystä tukeva politiikkajohdonmukaisuus on SEUT-sopimuksen 208 artiklan mukainen sitova velvoite, jonka tavoitteena on sisällyttää kestävän kehityksen taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät ulottuvuudet poliittisen päätöksenteon kaikkiin vaiheisiin, jotta voidaan edistää eri politiikanalojen yhteisvaikutuksia ja tunnistaa ja sovittaa yhteen mahdollisia kompromisseja sekä puuttua EU:n politiikkojen kansainvälisiin heijastevaikutuksiin;

91. painottaa, että kestävän kehityksen tavoitteet tarjoavat tilaisuuden edistää kestävää ja ihmiskeskeistä hyvinvointitaloutta; korostaa, että tarvitaan kattava lähestymistapa, jolla varmistetaan pitkän aikavälin kestävyys ja vauraus vuoden 2030 jälkeen eri maiden erilaisten tarpeiden ja olosuhteiden mukaisesti;

92. suhtautuu myönteisesti tulevaisuussopimukseen, jossa luvataan 56 toimea kestävän kehityksen vauhdittamiseksi ja rahoittamiseksi, sen varmistamiseksi, että teknologia hyödyttää ihmisiä ja maapalloa, nuoriin investoimiseksi, ihmisoikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon tukemiseksi sekä maailmanlaajuisen hallintotavan muuttamiseksi; kehottaa muuttamaan tulevaisuushuippukokouksessa tehdyt ja tulevaisuussopimuksessa esitetyt sitoumukset konkreettisiksi toimiksi ja mitattavissa oleviksi tavoitteiksi; kehottaa YK:ta aloittamaan kattavan, Agenda 2030:n jälkeisen strategian valmistelun, joka perustuu maailmanlaajuiseen sitoutumiseen kestävään kehitykseen;

93. panee tyytyväisenä merkille Sevillassa pidetyn neljännen kansainvälisen kehitysrahoituskonferenssin tulokset ja pitää niitä merkittävänä pyrkimyksenä uudistaa kansainvälistä rahoitusrakennetta, käsitellä lainanottokustannuksia ja lisätä investointeja kestävän kehityksen rahoitusvajeen paikkaamiseksi;

94. kehottaa laatimaan täytäntöönpanosuunnitelmia, jotka sisältävät konkreettisia aikatauluja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä ja joissa asetetaan sen jälkeiselle ajalle kunnianhimoisia tavoitteita; kehottaa tässä yhteydessä komissiota johtamaan esimerkillään ja laatimaan kattavan strategian, johon liittyy jäsennelty kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanosuunnitelma ja selkeitä, konkreettisia ja sitovia tavoitteita; vaatii lisäksi, että seuraava EU:n monivuotinen rahoituskehys on täysin yhdenmukainen kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa;

95. suhtautuu myönteisesti EU:n ensimmäiseen vuoden 2023 vapaaehtoiseen kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen arviointiin; katsoo, että sen päätelmät voivat toimia vankkana perustana kattavalle EU:n kestävän kehityksen strategialle, johon olisi sisällyttävä päivitetty seurantajärjestelmä, jossa otetaan huomioon EU:n sisäinen ja ulkoinen vaikutus kestävän kehityksen tavoitteita koskevaan prosessiin; vaatii, että tällaisista arvioinneista

tehdään säännöllisiä ja että niiden päätelmät otetaan huomioon komission ehdotuksissa;

96. katsoo, että kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa aikaan saatujen tulosten olisi oltava näkyviä ja niiden olisi toimittava pohjana kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista koskevien parhaiden käytäntöjen laatimiselle; korostaa tässä yhteydessä osallistavan digitalisaation, myös tekoälyn, merkitystä digitaalisopimuksen pohjalta; suhtautuu myönteisesti vuoden 2025 inhimillisen kehityksen raporttiin, jossa keskitytään tähän asiaan;

°

° °

97. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle, Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerille ja Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen puheenjohtajalle.